

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkmim, v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

Izjava SRGZ o rabi slovenskega jezika

V novoizvoljenih pokrajinskih svetih v Trstu, Gorici in Vidmu ter v občinski svetovi v Gorici je bilo ponovno odločeno zastavljeno vprašanje rabe slovenskega jezika v javnosti. Pokrajinski svetovalec in občinski svetovalec komunistične partije, socialistične stranke in Slovenske skupnosti so na celotnem področju dežele zahtevali, da govore v izvoljenih organih v slovenski in da se njihovi govori s tehnično ustreznimi modernimi sredstvi prevedejo v italijansko.

Ponovno je torej na dnevnem redu raba slovenskega jezika v vseh izvoljenih organih področja, kjer žive Slovenci v Italiji, torej v občinskih svetih velikih občin, v treh pokrajinskih svetih in v deželni svetovi. S tem pa je bilo zastavljeno širše vprašanje, ki je temeljna pravica vsakega človeka in vsake skupnosti, da lahko svobodno rabi svoj materin jezik ne samo v okviru družine in slovenske skupnosti, temveč tudi v javnosti.

Raba materinega jezika ni samo stvar odnosa med občanom, temveč je tudi vprašanje družbenih odnosov na sploh in predvsem odnosov oblast - občan. Ne gre torej zgolj za osebo zadevo vsakega posameznika, temveč za razmerje med skupnostmi, v našem primeru za odnos med slovensko in italijansko narodnostno skupnostjo, do svobode rabe jezika kot temeljne izrazne sredstva.

Jezik in njegova raba ni samo nekaj praktičnega, temveč sodi tudi med simbole človeške bitosti. Zato ne more biti svobode, demokratičnega razmerja in sodelovanja, če na večnacionalnem ozemlju narodnostne skupnosti nimajo pravice rabe materinega jezika. Ni nobenega dvoma, da sta svoboda in ta pravica nedeljiva. Kadar prepovedamo, onemogočimo ali otežimo rabo jezika v kakršnikoli obliki, smo v resnici kršili to svobodo.

Končno pa gre tudi za zelo praktično vprašanje zaščite slovenske narodnostne skupnosti, saj ni moč govoriti o enakopravnosti državljanov, da bi v odnosih z oblastmi uporabljal slovensko, kadar tega ne morejo storiti niti njegovi izvoljeni predstavniki.

Zato tudi ni čudno, da je fašizem najprej udaril po slovenskem jeziku, ko je začel nasilni proces raznarodovanja in da so na Koroškem pod udarom dvojezični napis. Slovenci na Tržaškem in Gorškem se že več kot sto let borimo za to, da bi svobodno rabili slovensko v vseh organih. Že 1869. leta je slovenski svetovalec Cegnar v tržaškem občinskem svetu to zahteval. Ta bitka torej še vedno traja.

Za izgovorom, naj slovenski svetovalec zaradi praktičnosti govore v italijanski, se skriva nerazumevanje narodnostne pravice Slovencev, predvsem pa ostanki nacionalistične miselnosti, ki je slovensko govorico imela za manj vredno.

Ni nobenega zakona, ki bi rabilo slovenske prepovedati, niti ni zakona, ki bi določal, da je treba v javnosti in v javnih aktih uporabljati italijansko. Prav obratno, obstajajo razni zakonski predpisi, iz katerih po analogiji izhaja, da je ta raba dovoljena, predvsem pa izhaja iz dveh členov ustave, da republika štiti jezikovne manjšine in da so vsi državljani enakopravni. Korektno tolmačenje teh dveh členov in njuno iskreno izvajanje bi lahko že rešilo ta vprašanja, ki jih je na tem področju pustila preteklost.

Poleg vsega pa obstaja zelo točen člen mednarodne pogodbe, londonski sporazum, ki v svojem petem členu natančno določa jezikovne pravice Slovencev in tržaški pokrajinci.

V zadnjem razdobju so v številnih svetih slovenski svetovalec govorili v svojem materinem jeziku. Ob vseh teh primerih se je izkazalo, da so to svetovalec italijanske narodnosti sprejemali mirno, skoraj kot nekaj samo po sebi uveljavljeno. To pomeni, da je tudi v javnosti dozorelo ozračenje, s čimer so odpadli izgovori z javnim mnenjem.

Vendar moramo ponovno ugotoviti, da obstajajo znotraj raznih političnih sil, birokracije itd., odpori, sklicevanje na neobstoječe predpise, bojazni in podobno, zaradi katerih pravica rabe slovenskega jezika v izvoljenih organih še vedno ni uresničena.

Objektivne razmere terjajo nadaljevanje odločnega boja za pravice slovenskega jezika v izvoljenih svetih. Upravičeno je pričakovanje, da bodo demokratične sile italijanske družbe podpirale slovenske izvoljene predstavnike, da bodo z nadaljevanjem s slovenskimi posegi v praksi uresničili načela ustave Italijanske republike.

Slovenska kulturno-gospodarska zveza
Trst, 1. septembra 1975

ZAOSTRITEV SINDIKALNEGA BOJA ZA OBNOVITEV DELOVNIH POGODB

Napovedana enodnevna stavka železničarjev Trgovinska bilanca je bila julija letos aktivna

Tudi poštni uslužbenci bodo stavkali, če vlada ne bo odobrila njihovih zahtev - Industrijska proizvodnja stalno pada

RIM, 6. — Izvršni odbor sindikalne federacije železničarjev je ob zaključku zasedanja, ki je trajalo do današnjih jutranjih ur, sklenil proglasiti 24-urno stavko železničarjev od 21. ure 15. do 21. ure 16. septembra. Do tega resnega sklepa so sindikati železničarjev prišli po proučitvi sedanjega položaja in nerazpoložljivosti vlade, da bi resno začela reševati vprašanje železničarjev. S stavko hočejo železničarji prisiliti vlado, da bo čim prej odgovorila na zahteve, ki so jih predložili ministru.

To je prva velika stavka v okviru sindikalnih bojev, ki so se začeli letošnji jesen, ko so na dnevnem redu še večji sindikalni boji za obnovitev delovnih pogojev 4 milijonov industrijskih delavcev. Obenem je še vedno odprto vprašanje boja vseh ostalih javnih uslužbencev. Tako se pričakuje, da bodo v prihodnjem tednu napovedali stavko poštni uslužbenci. V ponedeljek se bo sestel izvršni odbor sindikalne

federacije poštnih uslužbencev, ki bo sklepal o napovedi stavke. Sindikati so že napovedali, da bo stavka najkasneje do 15. septembra, če vlada ne bo sprejela svojega dosedanjega stališča do osnovnih zahtev uslužbencev. V ponedeljek se bo začelo tudi zasedanje izvršnega odbora federacije kovinarjev, ki se prav tako pripravlja za obnovitev delovnih pogojev. Obenem ima ta de-

lavška stroka na dnevnem redu še vrsto drugih nerešenih vprašanj, predvsem težave, ki so nastale v avtomobilski industriji, kjer se je vnel hud spor med delavci in ravnanjem tovare Alfa Romeo. V okviru boja kovinarjev naj omenimo tudi ladjedelsko industrijo, v kateri so delavci še prejšnji teden stavkali nekaj ur.

Prihodnji teden bo torej sindikalno zelo važen, saj bodo odločali že o nekaterih pomembnih sindikalnih nastopih. Tako bo v tokrek vsedržavna skupščina sindikalistov gradbenih delavcev, na kateri bodo razpravljali o zahtevah, ki jih bodo postavili za obnovitev delovne pogodbe. V prihodnjem tednu se bo sestel izvršni odbor vsedržavne federacije CG-

IL, CISL in UIL. Sestanek bo trajal najmanj dva dni in na njem bodo obravnavali vprašanja obnovitve delovnih pogojev raznih strok, zaposlitve in naložb. Uvodno poročilo v imenu tajništva bo imel glavni tajnik UIL Vanni. Naj še omenimo, da bo v petek minister za promet Martinelli sprejel predstavnike avtonomnega sindikata železničarjev, ki so nedavno proglasili nekaj »divjih« stavk, ki jih je federacija železničarjev ostro obsodila.

Delavci so upravičeno zaskrbljeni za svojo delovna mesta, saj trenutno ni videti izhoda iz hude gospodarske krize, ki grozi, da se bo število brezposelnih v prihodnjih mesecih še povečalo. Tuji podatki o industrijski proizvodnji v juniju niso pomirjivi. Osrednji statistični zavod je ugotovil, da je industrijska proizvodnja v juniju padla za 9,5 odstotka v primerjavi z lanskim junijem. V letošnjih prvih 6 mesecih se je torej industrijska proizvodnja zmanjšala za 12,2 odstotka in predvidevajo, da se položaj v proizvodnji ne bo izboljšal še za mnogo mesecev.

Po drugi strani pa so v letošnjem juliju prvič po dolgem času zabeležili prebitek v trgovinski bilanci skupno z uvozom nafte. Prebitek je znašal 14 milijard lir. To da osrednji statistični zavod pripominja, da je treba za pravilno tolmačenje teh podatkov omeniti, da je bila vrednost blaga v uvozu in pri izvozu v mesecu izredno visoka, ker so prišle številne carinske listine v mesecu juliju z veliko zamudo o operacijah izvedenih v prejšnjih mesecih. Kljub temu pa je treba poudariti, da se v resnici primanjkljaj trgovinske bilance že vse leto ustopena manjšanje, zlasti če ne upoštevamo uvoza nafte. Posledica tega ni toliko večji izvoz v količinah, kot manjši uvoz. Ugotoviti je treba, da je tudi izvoz količinski zelo skromno napredoval, čeprav je v vrednosti znatno večji kot lani. To pa nastaja iz razlike vrednosti uvoza surovin, ki so vedno cenejše, in izvoza predvsem izdelkov mehanike industrije, ki so vedno dražji.

Podražitev potrošnega blaga v juliju

RIM, 6. — Draginja polagoma razpada kupno moč delavskih plač. Čeprav ne v veliki meri, se vendar cene vsak mesec višajo. Tudi v juliju so se cene potrošnega blaga povišale za 0,4 odst. v primerjavi z junijem. Indeks stroškov potrošnega blaga za delavske in uradniške družine pa se je povišal za 0,5 odst. Kot vedno, so se najbolj podražila živila.

svoji vladi. Portugalski predsednik se je tudi zavalil za podporo, ki jo nudi portugalski revoluciji socialistične in nevrščne države.

V Markah levosredinski deželni odbor s podporo komunistov

ANCONA, 6. — Po dolgih pogajanjih so se v Anconi dogovorili za sestavo novega deželnega odbora leve sredine v Markah, ki bo imel zunanjo podporo komunistov. Menijo, da je sporazum, ki so ga dosegli, za sedaj najbolj napreden od vseh, ki so jih dosegli v zvezi s sestavo deželnih uprav. Dogovor predvideva sestavo deželnega odbora KD, PSI, PS DI in PRI, ki bo moral izvajati program, ki je bil sestavljen tudi s sodelovanjem komunistov. Na o-

sklenila, da bo že prihodnji ponedeljek prenehala z delom. Do te odločitve naj bi prišlo po razgovoru, ki ga je socialistična delegacija s tajnikom Soaresom na čelu imela danes z de Azevedo in s predsednikom Costa Gomesom, in med katerim je Soares protestiral zaradi preintenzivnega delovanja Goncalvesove vlade, ki naj bi presegla meje normalne administracije. Soares je opozoril, da se vlada praktično vsak dan sestaja ter da pripravlja celo nove zakone, pogoj tega pa je o- značil kot neprimerno, da bi Portugalsko na posebnem zasedanju generalne skupščine OZN zastopal zunanj minister Goncalvesove vlade Mario Ruivo.

Po tem protestu socialistov je Goncalves sklical svoje ministre, ki so sklenili — toda vest še ni bila uradno potrjena — da nemudoma odstopijo in da nadaljujejo z opravljanjem tekočega dela samo še do ponedeljka. Če bo vest potrjena, potem je jasno, da mora biti šesta začasna vlada čimprej sestavljena, saj bi drugače nastalo izredno nevarno brezvladje, ko bi res ne znali več, kdo dejansko vlada na Portugalskem.

Med drugim je s večeršnjim umikom generala Goncalvesa dokončno prenehal obstajati — po komaj šestdesetmesečnem delovanju — tako imenovani direktorij, katerega član je bil tudi — poleg predsednika Costa Gomesa in generala Otela de Carvalho — sam Goncalves.

Podobno brezvladje vlada tudi v obojenih silah, kot je jasno pokazal potek večeršnje skupščine gibanja obojenih sil, kjer se je razprava sprevrgla v pravo posebno obračunavanje. Kljub vsemu kaže, da je do določene kompromisa med raznimi strujami le prišlo in da je zaradi tega vsaj v kratkem roku preprečena možnost direktnega spopada znotraj obojenih sil, vendar pa gre za krhek in nejasen kompromis, ki ne bo mogel dolgo vzdržati. Položaj se mora torej še razviti, prispevek k temu pa bi lahko bila sestava šeste začasne vlade, po možnosti ob podpori, če že ne z direktno udeležbo socialistov, komunistov in socialdemokratov. Prihodnjih 48 ur bo v tem pogledu odločilnih.

Costa Gomes bo v kratkem obiskal Jugoslavijo

BEOGRAD, 6. — Portugalski predsednik Costa Gomes bo v kratkem obiskal Jugoslavijo. Kot poroča agencija ANSA v dopisu iz Beograda, je to potrdil sam Costa Gomes v razgovoru z nekaterimi jugoslovanskimi častniki, ki so ga intervjuvali v Lizboni. O obisku naj bi se portugalski predsednik dogovoril s predsednikom Titom med helsinki konferenco o evropski varnosti in sodelovanju. V svojem intervjuju jugoslovanskemu tisku je Costa Gomes izrazil optimizem glede bodočnosti Portugalske in prepričanje, da bo admiral de Azevedo znal zagotoviti podporo treh glavnih strank

(Poseben dopis)

NEW YORK, 6. — Posebno zasedanje generalne skupščine o razvoju in mednarodnem gospodarskem sodelovanju, ki zaseda že od ponedeljka na sedežu svetovne organizacije, je z začetkom dela tako imenovanega ad hoc komiteja, ki pripravlja sklepe zasedanja, stopilo v drugo najpomembnejšo na tudi najbolj zapleteno obdobje dela. Sedaj se v komiteju, ki ga na predlog dežel v razvoju vodi nizozemski minister Pronk, pričena usklajevanje stališč ter iskanje skupnih točk med različnimi skupinami držav.

Podlaga za delo so dokumenti, ki jih je izdelala tako imenovana skupina 77, — sestavljajo jo dežele v razvoju, svoje predloge pa je dala tudi Evropska gospodarska skupnost, napovedujejo pa jih tudi Zdržene države Amerike. Sedaj ko se bo iz načelnih razprav o potrebnosti sprememb mednarodnih gospodarskih odnosov, ki jih vsebovajo začetni priporočila, prešli na obravnavo konkretnih predlogov, se bo pokazalo, v kolikšni meri so najbolj razvite države pripravljene izpolnjevati svoje predloge in obveznosti, ki so jih na primer sprejele v okviru druge strategije razvoja, pa jih izpolnjuje le peščica držav.

Čeprav je letos za razliko od lanskega zasedanja, ko so srejevali okostje novega mednarodnega

gospodarskega sistema, izostalo soočenje med državami v razvoju in razvitimi in so te pokazale večjo pripravljenost za reševanje najbolj perečih vprašanj, pa to ne pomeni, da bodo posledice mednarodne gospodarske odnose urejali v enakopravnem in v odprtem dialogu, za katerega se še posebej zavzale nevrščne države na nedavni ministrijski konferenci v Peruju. Osnovne razlike med deželami v razvoju in razvitimi še vedno ostajajo, saj večina najbolj razvitih držav še vedno ne pristaja na temeljito spremembo mednarodnih gospodarskih odnosov, takšno, ki bi edino lahko omogočila manj razvitim, da hitreje in enakopravno napredujejo.

Razvite države, predvsem Zdržene države Amerike, ki so do slej najbolj nasprotovale zahtevam dežel v razvoju, so se siicer zaenkrat odgovorile soočenju in najbolj grobim pritiskom, ter so v dokaz dobre volje na zasedanju postregle s številnimi predlogi. Vendar, pa ta »nenaden« obrat ni pridelal kot posledica temeljite spremembe ameriške politike do dežel v razvoju, temveč predvsem kot rezultat vsevišjih uspehov dežel v razvoju in boju za enakopravnost gospodarske odnose. Kljub temu pa je pozitivno, da so razvite države naposled začele razmišljati o teh vprašanjih in ni ga bilo doslej govornika, ki ne bi vseboval rastoče raz-

like med razvitimi in deželami v razvoju ocepil kot eno izmed najhujših perečih vprašanj današnjega časa, ki ga je potrebno prednostno reševati.

Zato, da bi odpravljanje najpomembnejših mednarodnih gospodarskih vprašanj naposled krenilo, je poudaril jugoslovanski zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minić na zasedanju, je potrebno odpraviti blokavsko delitev in vse članice združenih narodov vključiti v enotno politiko. Zato pa mora zasedanje ob soglasju vseh članic pri-

UROŠ LIPUŠČEK

(Nadaljevanje na 8. strani)

Železničarji so sklenili, da bodo 15. in 16. t.m. stavkali 24 ur. Stavka je povezana z zahtevami, ki so jih nedavno predložili ministru za promet Martinelliju, naj vlada začne izvajati sporazum, ki je bil že svoj čas dosegel glede preureditve železniškega podjetja, večjega števila železničarjev in izboljšanja prejemkov. Stavko napovedujejo tudi poštni uslužbenci, ki se prav tako pričujejo, da vlada ne izvaja sklenjenih dogovorov. Ko se začnejo sindikalni boji, je prišla vest, da se je industrijska proizvodnja tudi v juniju znatno zmanjšala, tako da je doseglo zmanjšanje industrijske proizvodnje v letošnjih prvih šestih mesecih več kot

Pismo beneških Slovencev

Petintrideset izvoljenih predstavnikov beneških Slovencev, raznih strank, predstavnikov beneških kulturnih in emigrantskih društev, duhovnikov in drugih predstavnikov je te dni naslovilo pokrajinskemu svetovalcu videmske pokrajine, predsedniku videmskega pokrajinskega odbora odv. Viniciu Turellu skram tajništva ustavnega loka, pismo, v katerem prikazujejo današnji neudržni položaj beneških Slovencev tako z gospodarskega, kot zlasti z narodnostnega vidika in jih pozivajo, da v duhu temeljnih načel republiške ustave uresničijo ukrepe za polnopravno priznanje in izvajanje narodnostnih pravic Slovencev videmske pokrajine. Pismo je ponovno zgovoren dokument izprijevanja lastne narodnostne identitete beneških Slovencev ter dokaz, da njihovih narodnostnih pravic nihče ne more več izigravati z izgovarjanjem na pomanjkanje avtohtonih zahtev.

POKRAJINSKI SVETOVALCEM PRESEDNIKU ODBORA ODV. VINICIU TURELLU TAJNISVOM STRANK

Kot izvoljeni predstavniki in delegati raznih političnih organizacij in kulturnih združenj, ki delujejo v dolinah od reke Idrije do Kanalske doline, si dovoljujemo pritegniti pozornost članov pokrajinskega sveta, predsednika odbora in tajnikov strank videmske pokrajine na vprašanje obstoja in stremljenja Slovencev v videmski pokrajini.

Znano je, da v Kanalski dolini, v Reziji, v Terski dolini in v Nadiških dolinah stremijo živi avtohtona slovenska skupnost, ki se stavlja tako imenovano Beneško Slovenijo, ki je skozi stolletja vztrajno ohranila slovenske tradicije, navade, običaje in jezik. To je skupnost, ki je navezana na Italijo, kateri pa skorajda očitajo, da obstaja in da izpričuje lastno identiteto. Pogosto se namreč slišijo očitki, da v teh krajih nacionalni čut ni prišel do izraza z zadostno močjo, pri tem pa se pozablja, da so bili tukajšnje prebivalci za več kot eno stoletje vzgojeni v ignoriranju lastne identitete, tako da jih je bilo sram govoriti in narečju staršev in da so se sramovali svojega ljudskega, kmečkega ali hribovskega izvora! S takim psihološkim pritiskom je bil namerno zaviran vsakršen duševni in kulturni napredek ter je bil prebivalcem odvzet ponos na lastni izvor. V tem razkazaljem procesu duhovnega in materialnega siromašanja se je rušilo in se še vedno uničuje to, kar še ostaja od kulture in materinega jezika slovenskih ljudi v Furlaniji.

Stari umirajo in nimajo nadaljevalcev na rodni zemlji, mladi se izseljujejo pod nasilnim pritiskom gospodarske stvarnosti: in z njimi odhaja tudi kulturno bogstvo. To je tragedija nekega naroda, ki počasi izumira in nima moči, da bi protestiral, kajti sile razkroja za zaščito, valorizacijo in oživilje našega etničnega bivanja, in da bi tudi pokrajinska oblast, iz potrebe po pravici ter v skladu z encikliko »Pacem in terris«, dala svoj prispevek za spodbujanje življenjskega razvoja naše manjšine z učinkovitimi ukrepi v korist njenega jezika, običajev, bogastva in poudob.

V tem duhu bi torej želeli, da bi pokrajinska uprava spodbudila osrednje organe države in dežele, naj sprožijo ukrepe za vedno večjo konkretizacijo izvajanja pravic, ki pritečejo Slovincem videmske pokrajine ter naj bi uresničila pogoje za njihov popoln razvoj na vseh področjih.

Na ta način bomo morda lahko ohranili avtentično humane vrednote naših ljudi in zavarovali duhovno in kulturno bogstvo, ki ga je treba zaščititi zaradi dolžnega spoštovanja človekove osebnosti in iz solidarnosti do našega prebivalstva.

Tako zadržanje prav gotovo ne predstavlja nevarnosti za nikogar, ampak nasprotno pomeni uresničevanje tistega načela, za katero so se borili najvidnejši predstavniki italijanskega »Risorgimenta«, načela, da je ohranitev lastne identitete pogoj za bratstvo z drugimi. V zaupanju, da boste ugodno sprejeli naše zahteve in jih vključili v program pokrajinske uprave, se podpisujemo.

Prof. MARINIG GIUSEPPE — občinski svetovalec v Spletu Slovenov, prof. CERNIO VILJEM — obč. svet. v Brdu, dr. RENATO QUALIZZA — obč. svet. Splet Slovenov, DARIO PITTONI — obč. svetovalec KD Splet Slovenov, DARIO MOLARO — občinski svetovalec Brdo, REMO CHER — predsednik Coltivatori diretti, Brdo, GIUSEPPE CUCOVAN — predsednik Planinskega društva Beneške Slovenije, CLAUDIO ADAMI — obč. svet. Splet Slovenov, ELIO VOGRIK — obč. svet. Grmek, ADO KONT — Zveza slovenskih izseljencev iz Beneške Slovenije — GIUSEPPE CHER — Center za kulturne raziskave Brdo, GIUSEPPE DZRAULIG — obč. svet. Grmek, GIORGIO MARINIG — obč. svet. Grmek, don NATALE ZUANELLA — župnik v Trému, geom. PIETRO VOGRIK — obč. svet. Sovodnje, don PASKAL GUJON — župnik v Matajurju, agr. PIETRO ZUANELLA — župan v Sovodnju, prof. AUGUSTO LAURETIG — obč. svet. KD St. Lenart, SILVANO RUCCHINI — obč. svet. KD Dreka, MARIO BERGNACH — obč. odbornik Dreka, duh. MARIO LAURENCI — župnik v Štoblatu, msgr. VALENTIN BIRTIČ — župnik v Dreki, don EMIL CENCIC — duhovnik skupine »Doma«, inž. FABIO BONINI — župan v Grmeku, GIACOMO CAPITAN — obč. svet. KD Černjeva, LUIGI PALLETTI — predsednik folklorne skupine »Rezia«, cav. ENZO LETTIG — podpredsednik gorske skupnosti, SIMON PRESEREN — Kulturni krožek »Planika« Uke, don ADOLFO DORBOLO — župnik v St. Lenartu, rag. ALDO CLODIG — predsednik kulturnega društva »Rečans« Ljesa, FRANCO VAZZAZ — obč. svet. PSDI Tipana, arh. VALENTIN SIMONITI — študijski center »Nediža« Splet Slovenov, dr. GIOVANNI PICCO — obč. svet. PSDI Tarcent, prof. BEPPINO CRISTETIG — obč. svet. St. Lenart, DINO DEL MEDICO — kulturni krožek »I. Trinko«.

DANES

12 odstotkov. Po drugi strani pa imamo razveseljujočo vest, da se je v juliju trgovinska bilanca izredno izboljšala in dosegla čisti prihodek 14 milijard lir, vključno z uvozom nafte.

Ob 45. obletnici mučeniške smrti bazovskih junakov so predstavniki Odbora za proslavo bazovskih žrtv in antifašističnih organizacij ANPIA, ANED in ANPI položili na njihov grob venca, danes popoldne ob 17. u-

ri pa bo pri spomeniku na Bazovici tradicionalna spominska svečanost z govori.

Pokrajinsko vodstvo kršanske demokracije je v posebnem sporočilu obtožilo repentabsko obćino, da je kriva, ker dela pri gradnji avtoporta pri Fernetičih ne grede naprej zato, ker ni izdala ustreznega gradbenega dovoljenja. Repentabski župan dr. Colja odgovarja, da bo obćina to dovoljenje izdala takrat, ko bodo prizadejni posameznikom izplačali pravično odškodnino za zemljišča, ko bo ustrezno odškodnino dobila tudi obćina kot skupnost in ko bodo tudi drugače zavarovali interesi domačega prebivalstva.

V ZVEZI Z URADNIM SPOROČILOM TRŽAŠKEGA VODSTVA KD

Župan Colja odločno zavrača pritiske v zvezi z gradbenim dovoljenjem za avtoport

Treba je upoštevati interese celotne skupnosti, treba pa je tudi povrniti škodo domačinom kot posameznikom in kot skupnosti

Pokrajinsko vodstvo KD je večkrat izdalo daljšo uradno izjavo o gradnji avtoporta pri Fernetičih, v kateri odkrito izsiljuje podpis gradbenega dovoljenja s strani republiškega župana dr. Pavla Colje. V izjavi KD je rečeno, da opozarjajo gospodarske in socialne sile in vse prebivalstvo na absurdni položaj, ki preprečuje nadaljevanje in dokončanje del pri avtoportu. Za to — vedno po mnenju KD — ni nobenega možnega opravičila. Že dobrih šest mesecev je od takrat, ko so bili zaključeni vsi pravni postopki in že takrat bi lahko nadaljevali z deli in izkoristili šele nakazani milijard lir iz sklada za Trst in dežele. Gradnja je preprečena, kar izsiljuje podpis župana KD, ki ne izdaja gradbenega dovoljenja, ki ga je konzervirano zahteval že 28. novembra 1974 in čeprav gre za javno gradbeno delo, za kar je občinska uprava obvezna izdati dovoljenje.

Vse to se dogaja, pravi nadalje KD, kljub temu da vse politične sile povsem upravičeno sodijo, da je avtoport važen instrument za trgovski razvoj Trsta in za njegovo mednarodno vlogo in da je absolutno nujen za delovanje pristanišča ter se zlasti za promet kontejnerjev, ki se preko pomola št. VII vedno bolj razvija. Zato je treba upoštevati stvarne interese Trsta in ni mogoče dopuščati, da se v ozračju gospodarske krize izgublja dragocen čas za gradnjo, ki je tako dragocena in za katero so sredstva že na razpolago.

Znani so politični dogodki, do katerih je prišlo v zadnjih mesecih v republiški občini, katere upravo je prevzela koalicijska KPI - PSI. KD izraža potrebo raznih zainteresiranih kategorij in meni, da je treba takoj prirediti z gradbenimi deli. Zaradi

ALBIN BUBNIČ
ŠESTDESETLETNIK

Nas delovni tovariš Albin Bubnič praznuje danes svojo 60. letnico. Rodil se je namreč 7. septembra 1915 na Pregarju v Brkinih v hiši skromnega baltarja. »Pri postarjavih« po domače — kot prvi od sedmih otrok (šest bratov in ena sestra).

Osnovno šolo je Albin obiskoval v domačem kraju, kjer je uveljavil se že zadnje leto slovenskega pouka pred zloglasno Gentilejevo reformo. Potem so ga poslali v školski zavod v Koper in nato na malo semenišče. Toda ni mogel vzdržati. V tretjem letniku, neposredno pred maturi, je semenišče zapustil. Vrnil se je domov. Zaradi revščine (bil je večkrat lačen kot sit) in šibke konstitucije je zbolel na pljučih. Tri leta se je zdravil v Trstu in drugod. Potem je odšel v Jugoslavijo. Iskal je zaposlitve v Ljubljani, v Slovenjgradcu, v Zagrebu in celo v Beogradu. Prišel je v stik z uglednimi primorskimi emigranti, z dr. Cermeljem, znanim župnikom Solčim in drugimi. Nudili so mu pomoč in učevo, a dela ni dobil. Zato se je vrnil v Brkine, toda ne sam. S seboj je prinesel Cermeljevo knjigo »Slovenici v Italiji«, ki je prav tedaj izšla v angleščini, z izrecnim naročilom, da jo izročijo dr. Sardoču v Trstu. Tako je navezal stik tudi v njem, a že kmalu se je znašel v družbi tržaških slovenskih študentov, s katerimi je imel v skrivnih sestankih, sanjal z njimi o svobodi in koval načrte za protifašistično delovanje, obiskoval večerne tečaje slovenščine, ki jih je vodil pokojni prof. Jože Kosovel, privatno študiral in leta 1940 tudi maturiral kot privatist na učiteljski šoli.

A to je že bil čas organiziranja protifašističnega delovanja in zato tudi čas vse pogoješčih aretacij. Leta 1939 se je sam za las izognil aretaciji v Gradiscu, v hiši, kjer so aretirali znano aktivistko Zoro Perellovo. Potem je dobil časovno zaposlitev-suplenico na solah na Tatrhu, v Munch in v Hrušici, kjer so ga februarja 1943 aretirali pod obtožbo sodelovanja z »banditi« in kot »nevarnega propagandista«. Tri tedne so ga imeli v Koroncu, nato pa odposlali v taborišče v kraju Cairo Montebello v pokrajini Savona, kjer so bili drugi interniranci iz raznih predelov Primorske. V tem taboriš-

tega poziva politične sile, ki sestavljajo sedanjo večino v republiški občini in se posebej PSI, katere član je župan, da v najkrajšem času zagotovijo izdajo dovoljenja brez zaprek in nejasnosti, ki pomenijo škodo za nadaljnji razvoj Trsta.

Republiški župan dr. Pavel Colja nam je na te zelo hude obtožbe podkivanja in izsiljevanja umirjeno, stvarno in odločno odgovoril, da se tudi on, kot celotni občinski odbor in svet republiške občine ter vse prebivalstvo, dobro zaveda važnosti in koristnosti te gradnje. Zavedajo se gospodarskega položaja, trgovske vloge Trsta in vendar pa je treba tudi upoštevati interese neposredno prizadetih občanov in je treba rešiti tudi ta vprašanja, ki so za njih važna in ki pomenijo ob ogromnem kompleksu je majhno obremenitev.

Stvari je treba pravilno postaviti in potem postane jasno, da bi lahko bilo vprašanje že rešeno, če bi obstajala resnična volja, ne pa poskusi moralnega ter drugega izsiljevanja.

Treba je namreč upoštevati neposredno škodo, ki jo imajo posamezniki in škodo, ki jo je že in ki jo še bo utrpela celotna skupnost občine.

Glede posameznikov je župan dr. Pavel Colja dejal, da jim je treba izplačati pravično odškodnino tudi izven določil, ki jih predvidevajo pravilni dejelni zakon. Treba pa je najti tudi ustrezno rešitev za celotno skupnost republiške občine in je treba torej sprejeti obvezo, da se plača prizadetim pravična odškodnina, da bodo dali prednost domačim trgovcem in da bodo dali prednost domačinom pri zaposlitvi ter končno, da se izplača občini ustrezna odškodnina.

Ko bodo rešena ta vprašanja, je

šču je ostal do konca septembra istega leta in ker jih vodstvo taborišča po kapitulaciji vodstvo 8. septembra ni hotelo izpustiti, so vsi interniranci in z njimi tudi naš Albin padli v roke Nemcem, ki so ga odpeljali v Nemčijo. Najprej je bil interniran v Mauthausen, kasneje v raznih manjših podtaborjih tega taborišča in nazadnje ob Osojskem jezeru na Koroškem, kjer je tudi dočkal osvoboditve. Kljub izčrpanosti se je kar peš odpravil preko Trbiča in Vidma v rodne Brkine. Dom je našel požgan (že od maja 1944), družino razpršeno in razredčeno: trije bratje so mu padli v partizanih.

Vsa Primorska je vršala v o-svobodilnem nadevanju in dela za obnovo svobodne domovine in življenja v njej je bilo na pretek. Albin se je takoj vrnil na okoliščini v Trstu pri takratni referenti za šolstvo Majdi Majnikovi. Z navdušenjem je sprejel ponudbo, da bi odšel na Koprsko za organizacijo slovenskega šolstva. Zagrebel se je v delo, hodil od vasi do vasi, odpiral šole in zbiral učiteljske kadre, prežvel začasno funkcijo šolskega nadzornika v Kopru in nato mesto ravnatelja osnovne šole v Kopru. Sodeloval je tudi pri pripravah za odprtje slovenske gimnazije in dijaškega doma.

Medtem je začel dopisovati v Primorski dnevnik in ko se je leta 1947 vrnil v Trst, se je zaposlil kot novinar pri Delavsko - kmečki enotnosti, od decembra 1948 pa je časnikar pri Primorskem dnevniku. Področje njegovega poklicnega časnikaškega delovanja je bilo v vseh teh letih zelo obsežno, a največ se je posvečal kmetijskim in šolskim vprašanjem, delovanju slovenskih okoliščin občin in njihovim problemom ter fotografiji. Pred nekaterimi petnajstimi leti se je s srecem in razumom predal raziskovanju Rižarne, odkrivanju njenih žrtev in razkrinkavanju njenih krivnic. Njegova zgodovinska služba je, če je danes Rižarna spomenik in če je bilo otehih za zgodovino našega in evropskega svobodoljublja tako pretresljivo neznan izza sivih zidov te mračne zgradbe. A se raziskuje in se odkriva in ker ga poznamo, vemo, da ne bo odnehal, dokler bo dihal. Tudi se potem, ko bodo, če bodo, postavljali pred sodišče že znani in tudi še vsi potuhljeni zločinci Rižarne. Ne iz maščevanja, iz stranske želje po resnici in poveljavni veličini vseh, ki so trpeli v nacističnih taboriščih in pustili v njih svojo življenja.

To je najbolj skromen prikaz šestdesetih let življenja našega draga jubilarja Albina. Marsikaj bi še bilo treba povedati o njem; da je bil na primer on tisti, ki je dal pobudo za ustanovitve Kmečke zveze, da je član vsedržavnega sveta in član pokrajinskega vodstva Zdrženja bivših deportirancev (ANED), da je vsestransko zavzet javni in politični delavec, da je iskren tovariš in zlat značaj, da pa je tudi trmasti Brčin, ki ni bo hudo zameriti se teh nekaj najbolj milih besed. Sreča le, da zame ne zna držati!

Dragi Albin, z vsem srecem ti čestitam ko - voji 60 letnici in želimo še mnogo zdravih, delovnih in zadovoljnih let.

J. k.

priljubljen takoj podpisati gradbeno dovoljenje na tistem delu, ki je že urbaniziran.

Na vsak način, pravi župan dr. Pavel Colja, ni pripravljen pristati na pritisk in izsiljevanja, pa naj pridejo od koder koli in opozarja, da lahko izsiljevanja, grožnje in moralni pritisk samo poslabšajo ozračje in otežkočijo rešitve, ki jih je treba najti v korist vseh. Pri vsem tem pa je treba tudi reči, da je občinski odbor, kljub poletnemu političnemu vzdušju, o zadevi že dvakrat razpravljal in da se je osebno o stvari razgovarjal z raznimi predstavniki.

Skrb za okrepitev pomorskih dejavnosti

Predstavnstvo sindikalnih organizacij in tovarniških svetov. Tovarniškimi svetovi. Tržaškega arzenala in ladjedelnice. Italcanieri, ki so ga sestavljali sindikalisti Bernard (za arzenal), Criscenti (za FILP-CGIL) in Marangoni (za CCGL-UIL), se je večeraj v Trstu sestalo z delničnim odborom za industrijo in trgovino Stopperjem.

Na sestanku so sindikalisti opozorili predstavnika delne uprave na vrsto perečih vprašanj v zvezi z delovno pogodbo za delavstvo, zaposleno v kovinopredelovalni industriji, in na škodo, ki nastaja na našem področju zaradi kolebanja pristojnih krogov v Rimu v zvezi z ladjedelstvom, pristanišči in pomorsko politiko v državi. Glede delovne pogodbe so sindikalisti prikazali nujnost ustreznega nastopa delne uprave na ministrstvu za državne zadeve, kar zadeva pomorsko politiko, sprejete novih ukrepov, ki naj bi zagotovili skladen in hitrejši razvoj ladjedelstva proizvodnje ter luških in pomorskih storitev.

Stopper je naglasil, da je delna uprava v mejah svojih pristojnosti pred kratkim omogočila znatno podobenstvo tržaške luke, poleg tega pa je že nastopila, in bo svoja prizadevanja v tej smeri v bližnji prihodnosti še povečala, da bi prek Delniškega odbora za gospodarsko načrtovanje CIPE dosegla, da bi bilo tržaško pristanišče delniško primernege deleža iz sklada 50 milijard za italijanske luke (po zakonu št. 306 iz lanskega leta), da bi tukajšnjemu ladjedelstvu priznalo nazadnje ob Osojskem milijard po zakonu št. 878 iz leta 1973 in da bi pri ustanavljanju novih pomorskih družb z državo udeležbo (po načrtu Fimare) primerno upoštevali tudi zahteve našega področja.

SSG z «Rižarno» v hali Tivoli

Stalno slovensko gledališče je v petek gostovalo v Ljubljani z Benedikt - Kosutovo dramo «Rižarna». To gostovanje bi moralo biti v polnem gledališču križanje že prve dni junija, a je odpadlo zaradi slabega vremena.

Petkovi predstavi (popoldansko in večerno) v prostorni hali Tivoli, si je ogledalo okrog 4.000 gledalcev, pretežno iz delavskih kolektivov. S svojimi prisotnostjo pa so naše gledališčne in njihovo uporičevost pošteli tudi predsednik predizidja SRS Sergej Kraigher, članica sveta federacije Lidija Senturc, predsednik skupščine SRS Marijan Breclj in drugi visoki predstavniki. Na vse je predstava naredila močovit vtis in občinstvo jo je spremljalo z izredno pozornostjo.

Sinoči je SSG gostovalo v polni dvorani Auditoria v Portofuro z Cankarjevo dramo «Za narodov blagoslov». Tudi tu je občinstvo vese umetnike nagradilo z obilnim aplavzom.

S temi gostovanji se je dejansko začela delovna sezona SSG 1975-1976.

Danes, NEDELJA, 7. septembra
MARKO
Sonce vzhaja ob 6.33 in zatone ob 19.34. — Dolžina dneva 13.04. — Luna vzhaja ob 8.38 in zatone ob 20.06.
Jutri, PONEDELJEK, 8. septembra
MARIA

VERME večeraj: Najvišja temperatura 23.4 stopinje, najnižja 18.7, ob 19.49 mb rahlo pada, vlaga 77-odstotna, nebo 6/10 pooblačeno, brezvetrie, morje mirno, temperatura zraka 22.7 stopinje, padavine v zadnjih 24 urah 4.8 mm dežja.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE
Dne 6. septembra 1975 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 8 oseb.

UMRLI SO: 84-letna Maria Skrb vd. Kolobin, 74-letni Giobatta Baylotti, 79-letni Romeo Gorian, 72-letni Francesco Possega, 62-letni Luigi Zadnik, 64-letni Severino Maraldi, 82-letna Anastasia Labinaž vd. Felician, 85-letna Annamaria Fachin por. Lapessa.

OKLIČI: mehanik Fabio Tassan Mazzocco in uradnica Luciana Marica, trgovec Alessandro Gerebiza in študentka Alessandra Rossi, trgovec Egidio Toscan in trg. pomočnica Nada Matias, delavec Duilio Norio in študentka Erika Schinca, elektrotehnik Luciano Miner in arzenkar Cinzia Corbelli, uradnik Ezio Musi in učiteljica Anna Maria Cardella, podčastnik trg. mornarice Giuseppe Catto in trgovka Carla Lotto, trgovec Salvatore Pagano in

45. obletnica bazoviških žrtev



Predstavniki Odbora za proslavo bazoviških žrtev in predstavniki antifašističnih organizacij ANPPA, ANED in ANPI so večeraj popoldne ob 45. obletnici bazoviških žrtev položili na njihov grob na pokopališču pri Sv. Ani vence, kratke spominske nagorje pa je imel Odo Kalan. Danes popoldne ob 17. uri bo pri spomeniku na Bazovici tradicionalna spominska svečanost. Govorila bosta sen. Paolo Sema in v slovenščini mladinec Ugrin.

PRVI DAN «ŠTUDIJSKIH DNI» V DRAGI

DR. LEGIŠA O POMENU HELSINŠKEGA DOKUMENTA

Dejal je tudi, da mora Vatikan urediti vprašanje škofij

Ob ne polnoštevilni udeležbi so se večeraj v Dragi začeli študijski dnevi slovenskih izobražencev, ki jih prireja, letos že deseti po vrsti. Društvo slovenskih izobražencev. V imenu prirediteljev je prisotne pozdravil prof. Peterlin, ki je ob jubileju orisal od sedaj prehojeno pot in na kratko napovedal letošnji program. V tem okviru je poudaril, da je bil cilj študijskih dni v Dragi svobodna izmenjava pogledov na slovenske probleme ob spoštovanju najbolj raznovrstnih stališč. Ob koncu se je še opravičil za delno spremembo programa.

Po kratkem pozdravnem nagovoru šefa kabineta predsednika državnega sveta dr. Richettija, ki je pozdravil prisotne v imenu predsednika Comellija in odbornika Colaninija, je povzel besedo dr. Raffo Dolbar, ki je poudaril, da jubilej Drage sovpada z desetletnico nove politične poti, ki so jo ubrali Slovenci v zamejstvu, poti sodelovanja in aktivnega udeleževanja v javnih ustanovah. S tem v zvezi je govoril poudaril, da obratno tega obdobja ni povsem zadovoljiv, ker se moramo Slovenci vedno boriti za svoje pravice.

Kratkemu koncertu «Fantov izpod Grmadi» je sledilo prvo letošnje predavanje in sicer dr. Dragomira Legiša na temo «Mednarodna konferenca v Helsinkih in slovenska stvarnost». Predavatelj je objektivno razčlenil potek pogajanj ter prikazal pomen, ki ga ima ta deklaracija za slovensko narodnostno skupnost v zamejstvu. V tem okviru se je dotaknil tudi vprašanja med Italijo in Jugoslavijo in poudaril, da je ta meja nedotakljiva. Dodal je tudi, da bi morali vzporedno z reševanjem vprašanja meje rešiti tudi vprašanje škofij na Primorskem. S tem v zvezi je naglasil, da bi moral Vatikan kot sopodpisnik helsinškega dokumenta končno rešiti to vprašanje, ki je huda žalitev za vse slovenske vernike in izrazil upanje, da je odstavitev nadškofa Santina prvi korak na tej poti.

Zvečer je bila v bazovški župni cerkvi maša zadušnica za bazoviške žrtve. Študijski dnevi se bodo nadaljevali danes po napovedanem sporedu.

Čestitke Boldriniju in solidarnost z Baski

Partizanski komandant Arrigo Boldrin je večeraj praznoval svojo 60. letnico. Ob tej priložnosti mu je Ar-

turo Calabria poslal v imenu tržaških slovenskih in italijanskih partizanov, pokrajinskega odbora VZPI-ANPI ter v svojem listnem, brzojavu, z čestitkami in voščili.

Pokrajinski odbor VZPI-ANPI je obenem poslal brzojavno predsedniku republike ter v njej obsodil ravnanje španskih fašističnih oblasti, ki so obsodile na smrt dva baskovska rodoljuba. V brzojki poziva predsednika republike naj posreduje pri španski vladi za rešitev obsojenih rodoljubov.

Praznik komunističnega tiska na Proseku

Sekcija KPI na Proseku - Kontovelu priredi danes, 7. t.m. »praznik komunističnega tiska« na Proseku.

Otvoritev ob 8. uri. Ob 18. uri bo nastopila godba na pihala s Proseka, ob 19. uri domači zbor »Vasilij Mirk«, ob 19.30 pa bosta govorila poslanec Albin Šker in pokrajinski tajnik KPI Giorgio Rossetti. Od 21. ure dalje ples.

Poslovila bodo založeni kioski s specialitetami na žaru in z dobrim vinom, za ples bo skrbel ansambel »Pomlad«.

Obvestilo trgovcem v tržaški občini

SGZ obvešča trgovce jestvin v tržaški občini, ki niso še poskrbeli za dopolnitev svoje administrativne avtorizacije (licence) z artikli, ki so bili poprej označeni pod naslovom »coloniali«, ter delno hišnih potrebnih (metle, pralni praški, mila itd.), da morajo vložiti ustrezno prošnjo na tržaško občino.

Za potrebne informacije naj se oglasijo v uradih združenja in občajnih urah.

PD «Rdeča zvezda» iz Saleza, ki praznuje danes 30-letnico ustanovitve, iskreno čestitajo odbor in člani SK Kras, obenem pa želijo, da bi se naprej tesno sodelovali.

Odbor za proslavo bazoviških žrtev

prireja DANES, 7. septembra, ob 17. uri

SPOMINSKO PROSLAVO

na kraju ustrelitve pri spomeniku na bivšem strelišču pri Bazovici.

PD «F. PREŠEREN» iz Bolzano

priredi v SOBOTO, 13. NEDELJO, 14. in SREDO, 17. septembra

šagor «na Jami»

V kulturnem programu nastopajo mešani pevski zbor «Franc Prešeren», tamburaški ansambel in vaska godba na pihala.

V sredo, 17. septembra, ob 19.30 prijateljsko srečanje z udeleženci vsedržavnega kongresa esperantistov.

Vse tri dni PLES od 20.30 do 24.00.

V soboto in nedeljo igra ansambel «Supergroup», v sredo pa bo za veselje in razvedrilo poskrbela vaska godba na pihala. Kioski bodo dobro založeni z jedo in pristno domačo vinsko kapljico.

Izkupiček šagre je v celoti namenjen nakupu oblek vaškemu pevskemu zboru.

Izleti «AURORE»

Potovalni urad «Aurora» prireja naslednje izlete:

* Od 1. do 6. oktobra potovanje z ladjo in avtobusom po DALMACIJI in v CRNO GORO, cena 88.000 lir.

* 4 in 5. oktobra potovanje z avtobusom na PLITVIČKA JEZERA ob Poroki pod slapom, cena 25.000 lir.

* Od 1. do 6. novembra potovanje po DALMACIJI in v CRNO GORO z ladjo in avtobusom, cena 88.000 lir.

* Od 3. do 8. novembra potovanje z letalom in avtobusom v SPANJO — ANDALUZIJO in MADRID, cena 167.000 lir.

Informacije in vpisovanje pri potovalnem uradu «Aurora», Ul. Cicerone 4, tel. 60-261.

PD «Lipa» iz Bazovice

se iskreno zahvaljuje vsem vaščanom in udeležencem proslave 30. obletnice osvoboditve.

Ob zavidičnem jubileju 30. obletnice ustanovitve PD «Rdeča zvezda» iz Saleza, čestita in želi obilo uspehov v nadaljnjem delovanju

PD «Kraški dom» z Repentabra

Včeraj sta si obljubila večno zvestobo

JUDITA GUJZNIK in BORIS KARIZ

Novoporočencema želijo obilo sreče, zdravja in razumevanja na novi življenjski poti sorodniki in prijatelji

DRUGE VESTI

NA 8. STRANI

dane in učiteljica Maria Costanzo, podčastnik Salvatore Guarrera in študentka Giuseppe Fichera.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (Od 13. do 16. ure)
Rossetti - Emili, Ul. Combi 19; Al Samaritano, Trg Ospedale 8; Tamaroni, Ul. Dante 7.

NOCNA SLUŽBA LEKARN (Od 19.30 do 8.30)
Godina - Patuna, Campo S. Giacomo 1; Grigolon, Alla Minerva, Trg Giotti 1; Ai due Mori, Trg Unità 4.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunc: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje - Zgonik: tel. 225-596; Nabrezina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Zavije: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

LOTERIJA
BARI 15 46 22 86 27
CAGLIARI 36 14 84 44 27
FIRENCE 61 45 34 48 26
GENOVA 72 28 41 46 74
MILAN 89 82 83 13 31
NAPOLI 81 12 31 23 23
PALERMO 7 65 80 24 42
RIM 79 31 56 20 43
TURIN 7 80 68 67 48
BENETKE 28 21 59 60 69

ENALOTTO

1 X 2 2 2 2 1 1 X
KVOTE: 12 točk - 12.709.000, 11 točk - 315.100, 10 točk - 31.400 lir.

PD RDEČA ZVEZDA IZ SALEZA

priredi danes, 7. septembra, na «Skupici» v Bajti pri Salezu

PROSLAVA 30-LETNICE USTANOVITVE DRUŠTVA

PROSLAVA 30-LETNICE OSVOBODITVE

SPORED:

DANES, 7. septembra
Ob 9. uri v prireditelji SK Kras tekmovanje v «skriah».

Ob 17. uri kulturni spored. Sodelujejo: folklorna skupina STUDENT z Reke, mešani zbor Vasilij Mirk s Proseka - Kontovela, mešani zbor Primorec iz Trebe, mešani zbor Franc Zgonik iz Branika, domači mešani zbor RDEČA ZVEZDA.

Od 20. do 24. ure PLES z ansamblom Lojzeta Furlana iz Zgonika.

Vabljeno!

PD LONJER KATINARA Mladinski odsek

vabita na tradicionalni

VASKI PRAZNIK

ki bo DANES, 7. septembra v LONJERJU

Sporod:

ob 9. uri slikarski eksperimenti;

ob 17. uri godba na pihala iz Ricmanj, pevski zbor Valentin Vodnik iz Doline, pevski zbor s Katinare;

ob 20. uri ples z ansamblom «The Lords».

Ravnateljstvo Slovenskega dijaškega doma «Srčko Kosovel» v Trstu, Ul. Gimnastična 72, tel. 733167

sporočila, da sprejema prošnje za novo šolsko leto 1975/76 vsak delovni dan od 9. do 12. in od 16. do 18. ure. Za rednega gojenca in gojenko lahko zaprosijo učenci in učenke osnovne šole, dijaki in dijakinja nižjih in višjih srednjih šol in univerzitetni študentje.

Vpisovanje traja do 13. septembra, oziroma do zasedbe razpoložljivih mest.

SMUČARSKI KLUB DEVIN

prireja v Nabrezini 13. septembra ples z ansamblom «TAIMS» in 14. septembra z ansamblom MIHA DOLŽANA.

Šolske vesti

Vpisovanje gojencev v šolo Glasbene matice bo do 14. septembra vsak dan (razen sobote) od 10. do 12. ure v pisarni Glasbene matice - Ul. R. Manna 29, tel. 418605. Pričetek pouka v ponedeljek, 15. septembra 1975.

Vpisovanje v podružnico šole Glasbene matice v Nabrezini bo jutri, 8. septembra, od 17. do 20. ure v prostorih glasbene šole v Nabrezini.

Vpisovanje v podružnico šole Glasbene matice na Proseku bo jutri, 8. septembra, od 17. do 20. ure v prosvetnem domu (Šočeva hiša).

Razstave

KPI in PSI orisali program za rešitev upravno-politične krize na pokrajini

Ponudba PRI in PSDI - razširjena tudi na KD - za sodelovanje - Sindikati podpirajo predloge za obrambo zaposlenosti - Odnos do naše narodnostne skupnosti

Pokrajinski svetovalci in tajništva KPI in PSI so na včerajšnji tiskovni konferenci pojasnili svoj načrt reševanja upravno-politične krize na pokrajini, kjer tri mesece po volitvah in en mesec po izvolitvi pokrajinskega predsednika - kljub zagotovljenemu predsedniku ob izvolitvi, da bo programske smernice postavil s protifašističnimi strankami - še vedno ni videti izhoda iz sedanjega mrtvila, kar je zlasti za skrbljive sprčo vedno težavnejšega gospodarskega položaja. Pokrajinski vodstvi obeh delavskih strank, ki sta se v zvezi z vprašanjem zaposlitve ter gospodarske krize posvetovali tudi s sindikalnimi organizacijami ter naleteli pri njih na popolno podporo, pozivata PRI in PSDI, naj se pridruži ljudskim silam ter zapustita svoja zavezništva, krščenjsko demokracijo, ki se s svojim protikomunizmom ter nesposobnostjo ne sočutja z resničnimi vprašanji sedanje družbe. To samo dokazuje, kako jo volitve 15. junija niso ničesar izužile ter vztrajala na politiki, ki je bila tisti dan poražena.

Tiskovno konferenco je odprl pokrajinski tajnik PSI Mario Del Ben, ki je v kratkih besedah nanizal razloge za odločitev levec ter dejal, da brezvladje na pokrajinski upravi ter enoletna kriza, ki je trajala pod zadnjim mandatom, povečujeta nesposobnost krajevnih ustanov, kakršna je pokrajina, da bi skušala zdraviti resne rane, ki jih v našem gospodarstvu ustvarja kriza v ladijskem, tekstilni industriji, LACEGO, ADAMI in drugih obratih.

Za njim je obrazložil skupno stališče pokrajinskih tajnikov KPI Tullio Paizca, ki je obžaloval prekinitev sestankov za sestavo programa pokrajinske uprave, ker je prevladal protikomunizem krščenjske demokracije. Če se bo protikomunizem infa nadaljevala, bo mrtvilo na pokrajinski upravi še večje, zato je skrajni čas, da pokrajina prevzame pobudo in se kot poslednik uveljavlja v odnosih med krajevnimi ustanovami, konzorciji, področnimi enotami in deželo ter tako prevzame vlogo pospeševalca razvoja.

Paiza je prebral obseirne besedilo sporazuma, v katerem so navedena odprta vprašanja, med temi je predvsem omenjeno podaljšanje zakona o prosti coni ter njegova demokracijska uprava, podprl je ustanovitev enotnega deželne pristanišča ter umik pokrajinskega predstavnika iz sedanje uprave. Naizjaj je nadalje vprašanje kmetijstva, psihiatrije, raznih storitev kot so prevozi, zdravstvo, socialna pomoč, metanovod ter v zvezi z vprašanji naša narodnostne skupnosti prebral naslednje stališče:

«V zvezi z reševanjem vprašanj slovenske manjšine se skupine obvezujejo, da bodo pobudnice in borke za vse tiste akcije, ki bodo z jamčili posebno priznanje pravice

manjšine, težišče razvoja demokracije, za polno izvajanje v ustavi zapisanih načel.»

Komunistični in socialistični pokrajinski svetovalci se nadalje obvezujejo ustanoviti odbor, sestavljen iz predstavnikov pokrajine največjih občin in protifašističnih organizacij, ki naj pod pokroviteljstvom dežele končno skliče v Gorici shod vseh izvoljenih in tako zaključijo proslavo 30-letnice osvoboditve. Ta odbor bo obenem izdelal večletni načrt pobud odgovornega, političnega, kulturnega in umetniškega značaja, da bodo ideje protifašizma vedno žive in pomlajene.

V razpravi je načelnik komunistične pokrajinske skupine Silvino Poletto podrobneje obrazložil nekatere predlagane rešitve. Pomen obnove zakona o prosti coni je ilustriral z dobičkom pet milijard lir, ki jih na leto prinaša Gorici in okolici, v zvezi s tem pa je pomembna trgovinska mreža ter zaposlitev delovne sile, ki obvlada slovenščino. Zarvni je monopol deželne uprave pri sprejemanju odločitev glede odprtja supermarketov v Gradiscu ter zahteval sodelovanje krajevnih ustanov in zainteresiranih organizacij. Ob zaključku je predlagal izpeljavo nekaterih pobud, ki so si jih zamislili na pokrajini še pod prejšnjo upravo.

Načelnik svetovalcev PSI Cumpeta je poudaril pripravljenost pobudnikov te akcije za sodelovanje tudi s KD, ki mora slej ko prej razumeti nauk volitev ter pretrgati s kulturno zastoletostjo, v katero neha naše področje. Zahteval je uveljavljanje novega načina vodenja javne uprave ter zlasti opozoril na težave v solstvu, s katerimi se je potrebno nujno sočutiti, ker se 1. oktobra pričena štota ter ni bilo še ničesar storjenega, kar sodi v pokrajinsko pristojnost, da bi v dogovoru z drugimi prizadetimi organizacijami uredili prevoze soljarjev, odprli menze in podobno.

S tem v zvezi naša skupnost pričakuje pokrajinsko podporo zahtevi, ki se je izoblikovala zaenkrat samo v manjšinskem okviru, po odprtju četrtega in potem tudi petega razreda dveletnega nadaljevalnega in spopolnjevalnega tečaja na slovenskem trgovskem zavodu, ki ga je prosvetno ministrstvo enostransko ukinilo ter s tem prizadajalo hudo škodo vseh naši skupnosti.

Popravni izpiti na srednjih solah

Na nekaterih slovenskih srednjih solah so se jesenski popravni izpiti zaključili in so izšli že znani, na drugih pa se usitni izpiti še nadaljujejo in bodo rezultati znani šele čez nekaj dni.

Na klasičnem liceju «Primož Trubar» so po popravni izpiti že zaključili. V 4. razredu klasične gimnazije so izdelali Aleš Figelj, Ma-

nuela Primožič, Peter Pavel Režner, Vanda Srebotnjak in Jožef Štukul. V 5. razredu gimnazije je izdelala Irene Benčič, ena dijakinja je padla. V 2. razredu liceja je izdelal Saverij Nanut, en dijak pa se ni predstavil k izpitu.

Prav tako so se zaključili popravni izpiti na slovenski trgovski šoli. V 1. razredu sta izdelala David Mučič in Mario Pelicon, en dijak je padel, v 2. razredu sta izdelali Dolores Bensa in Maura Devetak. Na slovenskem učiteljski «Simon Gregorčič» so imeli ustne izpite še včeraj. Rezultati bodo znani jutri.

Na nižji srednji šoli «Ivan Trnko» pa se bodo ustni izpiti nadaljevali najbrž do srede. Rezultati bodo najbrž znani v četrtek.

● Zaradi prometne nesreče na državni cesti v Dolu so včeraj zjutraj prepeljali v tržisko bolnišnico 65-letno Dino Andriolo iz Gorice, Ulica Lungo Isanzo 111. V bolnišnici bo ostala trideset dni.

PLODNA SEJA ODBORA DOMAČEGA PROSVETNEGA DRUŠTVA

Delo PD «Oton Župančič» v Štandrežu usmerjeno v priprave za odprtje Prosvetnega doma «A. Budal»

Moški zbor že začel z vajami, ženski prične jutri - V novem domu bo možno vsestransko prosvetno in družbeno izživljanje

V Štandrežu se prosvetni delavci, vključeni v društvo «Oton Župančič», marljivo pripravljajo na letošnjo sezono, ki obeta, da bo bogatejša od prejšnjih, saj bodo v kratkem odprli Prosvetni dom «Andrej Budal», kjer bodo domačini imeli možnost za vsestransko prosvetno in tudi drugo javno delovanje. Prosvetni dom na Plošču je namreč v zaključni fazi gradnje in vse kaže, da ga bodo lahko odprli že v letošnjem novembru, torej čez dva meseca. S tem bo izpolnjena želja štandreških prosvetnih delavcev, da dobijo v vasi primeren sedež, kjer bodo lahko, brez dosedanjih prostorske stiske, mirno razvijali svoje delovanje. Oba pevska zbora, dramska skupina, mladina, športniki in vsi drugi bodo našli v domu več prostorov za svoje izživljanje in doma bo moč v lepi dvorani nuditi domači publiki razne predstave.

O tem in o drugih prosvetnih vprašanjih je bil govor na seji odbora domačega prosvetnega društva, ki je bila prejšnji večer. Sežar je vodil društveni predsednik Stano Paulina, udeležili so se je tudi člani tajništva Slovenske prosvet-

ne zveze Waltritsch, Nanut in Devetak. Delovanje društva bo, kot je razumljivo, usmerjeno v razne nastope ob odprtju doma in v vse kar spada v novo prosvetno obdobje, ki se ponuja Štandrežu. Moški zbor, ki ga bo tudi letos vodil domačin Aleš Hoban, je v petek že prišel z vajami, v okviru priprav za delovanje na prazniku vina, ki bo prihodnjo nedeljo v Dornberku, kjer se bo zbor udeležil srečanja goriskih zborov.

Moški zbor bo letos predvidoma, na željo voditeljev in pevcev, malokrat nastopil. Izjemni bosta seveda otvoritev doma in revija «Pri-morska poje». Zbor je namreč lani nastopal v spopovedi, bili so primeri, da je v enem tednu moral zbor nastopiti štirikrat, v enem dnevu celo dvakrat. Pevci niso imeli časa za vaje. Zaradi tega bodo letošnja zimsko sezono posvetili v glavnem študiranju novega programa, s katerim se bodo kasneje predstavili javnosti.

Na otvoritveni svečanosti Prosvetnega doma bodo lahko poslušali prvič štandreški ženski zbor, ki ga vodi Stanko Benko. Zbor je prišel voditi letošnjo pomlad, jutri zvečer (ob 20. uri) bo prva jesenska vaja. Do odprtja doma bo zbor pripravljen, z vajami bo nadaljeval in tako se bodo štandrežci lahko ponasli z dvema zboroma. Še več, društveni odborniki, pevovodje in tudi pevci se zavzemajo za to, da bi se kasneje ustanovil tudi mešani zbor. Tako bi društvo «Oton Župančič» razpolagalo s tremi zbori, s katerimi bi lahko pripravilo celovečerni koncert.

V pogovoru na sestanku odbora je bilo tudi precej govora o možnostih za obnovo dramske skupine in tudi o drugih vrstah dejavnosti, v katero naj bi bila zajeta tudi in predvsem mladina. Govor je bil tudi o stikih in sodelovanju z drugimi društvi v vasi in poudarjena je bila želja po tesnih in odkritih stikih, saj je to važno za vso našo narodnostno skupnost.

Po vsem tem kaže, da bo prosvetno delovanje letos zelo plodno. V pogovoru na sestanku odbora je bilo tudi precej govora o možnostih za obnovo dramske skupine in tudi o drugih vrstah dejavnosti, v katero naj bi bila zajeta tudi in predvsem mladina. Govor je bil tudi o stikih in sodelovanju z drugimi društvi v vasi in poudarjena je bila želja po tesnih in odkritih stikih, saj je to važno za vso našo narodnostno skupnost.

ŠOLA GLASBENE MATICE

Vpisovanje za šolsko leto 1973-76:

V Gorici vsak delavnik od 10. do 12. ure na sedežu v Ul. Malta, do začetka pouka, 15. septembra.

V podružnici v Sovodnjah v sredo, 10. septembra od 17. do 19. ure v Kulturnem domu.



Novo poslopje podružnice Ljubljanske banke v Novi Gorici

DAN FOLKLORE DANES V SOVODNJAH



V okviru praznika folklorne skupine «Santa Gorizia». Na sliki plesalci in godci, kakor se nam predstavljajo na slovnici slikah brošure, ki so jo požrtvovalni voditelji folklorne skupine in prosvetnega društva Sovodnje izdali ob današnjem nastopu v domačem kraju.

imela folklorno skupino «Santa Gorizia». Na sliki plesalci in godci, kakor se nam predstavljajo na slovnici slikah brošure, ki so jo požrtvovalni voditelji folklorne skupine in prosvetnega društva Sovodnje izdali ob današnjem nastopu v domačem kraju.

Na pokrajinski sestank predsednika s svetovalci

Jutri zvečer ob 19. uri bo predsednik pokrajine, republikanec Marin, sprejel na pogovor načelnike skupin v pokrajinskem svetu. Prikaži jim bo program, ki so ga sestavili demokristjani, socialdemokrati in republikanci.

V torek konferenca o brškem tokajcu

Na pobudo Konzorcija za zaščito tipičnih brških vin bo v dvorani trgovske zbornice v Gorici v torek, 9. septembra, ob 18. uri, konferenca o brškem tokajcu. Posebna pozornost bo posvečena komercializaciji tega kmečkega pridelka.

PD «SOVODNJE» in folklorna skupina prirejata

PRAZNIK FOLKLORE

Danes, nedelja, 7. in jutri, ponedeljek, 8. septembra, z naslednjim programom:

Danes, nedelja, 7. septembra ob 19. uri nastop folklorne skupine iz Sovodnje in «Santa Gorizia» iz Gorice.

Jutri, ponedeljek, 8. septembra tekmovalno v valčku. Vsa večer bo ples ob zvokih domačega ansambla «The lovers». Za to priložnost je folklorna skupina izdala tudi ilustrirano brošuro, ki bo med praznikom v prodaji.

ODKRITJE BO 28. SEPTEMBRA

V Podgori mrzlično potekajo dela na gradbišču spomenika

V tem tudnu bo znan dokončni program otvoritvene svečanosti

V Podgori z naglico potekajo zadnje priprave za otvoritveno svečanost spomenika domačinom, ki so padli v času narodnosvobodilne borbe. Domačini so celotno okoličino spomenika lepo uredili in z njo vred tudi dohod do Soče. To delo so napravili po nalogu občinske uprave, ki jim bo trud poplačala, saj ni imela na razpolago svojih delavcev.

Tudi spomenik sam je praktično dokončan. Pred nekaj dnevi so vgradili ploščo, na kateri so napisani slovenski in italijanski verzi, ki govorijo o protifašistični borbi, še ta teden pa bodo pričeli postavljati na spomenik imena in priimke skoraj šestdeset domačinov, ki so padli kot partizani ali so umrli v uničevalnih nacističnih taboriščih. Mestno električno podjetje bo po nalogu občine namestilo močno svetilko, ki bo zvečer razsvetljevala spomenik. Prostovoljni domači delavci so postavili ob spomeniku tudi tri drogove za zastave.

Domačini so vneto delali na gradbišču spomenika več mesecev in danes, tik pred zaključkom, so s svojim delom zelo zadovoljni. Spomenik ne bo v čast samo Podgori marveč tudi mestu in številnim drugim krajem v okolici.

Vzporedno z zaključnimi deli na gradbišču potekajo tudi priprave za kulturno svečanost, ki bo na predvečer in na dan otvoritve. Za oboje skrbita krajevna zveza bivših partizanov in novoustanovljeno prosvetno društvo «Andrej Paglavca». Dogleda na politične razlike, se je za to priložnost sestavil in pridno vadi dvokrat tedensko.

V tem tednu bo sestavljen tudi celotni program otvoritvene prireditve, tako za dan otvoritve, v nedeljo, 28. septembra, kot za predvečer.

Prav tako bo prosvetno društvo «Andrej Paglavca» javilo prihodnjo nedeljo podrobni program koledarske manifestacije, ki bo na predvečer otvoritve, v soboto, 27. septembra. Društvo že sedaj vabi slovenska prosvetna in športna društva na Goriskem in Tržaškem, da se pripravijo na rally z navadnimi turističnimi kolesi. Vsa pravila o tej športno - rekreacijski tekmi bodo objavljena v našem listu prihodnjo nedeljo.

Nogometaši Interja pri goriskem županu

Goriški župan De Simone je včeraj na županstvu sprejel igralce milanske nogometne enajsterice Inter, ki so popoldne igrali na goriskem športnem igrišču proti domači Pro Gorizii. Župan je gostom daroval knjigo «L'immagine di Gorizia».

V Gorici je bilo včeraj precej izrednega vzdušja. Zlasti otroci so se dopolnile gnetli pred Palace hotelom, kjer so bili nastanjeni milanski nogometaši in od njih hoteli imeti podpise.

PROFESORJI TRGOVSKE ŠOLE ZAHTEVAJO ČETRTI RAZRED

Če razreda ne bo, bo prišlo do protestne akcije že v začetku šolskega leta

Včeraj se je v Gorici sestel svet profesorjev slovenske trgovske šole in zavzel ostro protestno stališče proti odločitvi prosvetnega ministrstva, ki je negativno odgovorilo na zahtevo po ponovnem odprtju četrtega razreda te šole.

Profesorjski zbor je poslal protestno pismo ministru za prosveto v Rimu in v vednost goriskemu šolskemu skrbniku, pokrajinski upravi, občinskim upravam v Gorici, Števerjanu, Sovodnjah in Doberdolu, raznim šolskim sindikatom, deželni komisiji za slovensko solstvo, pokrajinskemu konzorciju za tehnično vzgojo v Gorici in tukajšnjemu tisku.

V pismu profesorji pravijo, da ni mogoče enako vrednotiti in primerjati šolo nacionalne manjšine s šolo večine. Zaradi tega število vpisanih dijakov (šest v našem primeru) ne sme služiti kot osnova za odločitev pristojnega urada na prosvetnem ministrstvu in ta je odločitev žaljiva za pravice slovenske narodne manjšine.

V pismu profesorji trdijo, da nadaljevalni dveletni tečaj lani ni bil ukinjen, ampak samo začasno prekinjen, saj lani ni deloval le četrty razred, peti pa je nemoteno deloval.

Profesorji pojasnjujejo tudi, da je ta zavod edini slovenski trgovski zavod na Goriskem, da obstaja druga trgovska šola s slovenskim učnim jezikom v Trstu, da pa bi poseganje te šole pomenilo preveliko finančno breme za družine z Goriskega.

Zaradi tega profesorjski zbor zahteva obnovitev pouka v nadaljevalnem tečaju, dokler se ne izvede zahtevana sprememba vrste šole. Profesorji poudarjajo važnost, ki jo ima taka šola za slovensko nacionalno manjšino in tudi za gorško gospodarstvo, saj temelji precejšnji del tega gospodarstva na trgovski izmenjavi s sosednjo Jugoslavijo. Diplomiranci slovenske trgovske šole so doslej dokazali, da jih je prav v ta namen šola dobro pripravila. Poleg tega pa bi dokončana ukinitev dveletnega nadaljevalnega tečaja onemogočila tudi nadaljevanje študija na univerzi tistim, ki bi to želeli.

Če ne bo njihovi upravičeni zahtevi zadovoljivo ugodno, bodo profesorji slovenske trgovske šole v Gorici začeli že v prvih dneh novega šolskega leta s primerno protestno akcijo skupno z vsemi tistimi silami na področju solstva, ki so na to že pristale.

Partizanska svečanost pred občino v Trzinu

V Trzinu je včeraj zjutraj bila manifestacija ob 30-letnici zmage nad fašizmom. Na glavnem trgu pred županstvom so se delegati pokrajinskega odbora ANPI sestali s tržaškimi občinskimi svetom. Župan Maiani je sklical svet na izredno sejo, vabila pa ni poslal fašistične-mu svetovalcu, ki je zaradi tega poslal tudi protestno interpelacijo.

Zastopniki ANPI so predstavnikom občinske uprave izročili veliko fotografijo spomenika padlim tržaškim partizanom in garbaldincem, ki je zgrajen na glavnem tržaškem pokopališču. Fotografijo bodo izobešili v glavni veži županstva in znak tesne povezanosti med občinsko upravo in protifašističnimi silami. Priložnostna govora sta imela predsednik ANPI Fantini - Sasso in tržaški župan dr. Maiani. Delegaciji občine in partizanskega združenja sta ob tej priložnosti položili vence pred že omenjeni spomenik na tržaškem pokopališču.

Sindikalna federacija za baskovske rodoljube

Pokrajinsko tajništvo enotne sindikalne federacije je na svoji včerajšnji seji ostro obsodilo kriminalno dejanje, ki ga nameravajo izvršiti z ubojem dveh španskih rodoljubov frankistične oblasti. Sindikalna federacija vabi vse sindikalne strukture na delovnih mestih in naši pokrajini, da protestirajo proti takemu zločinskemu ravnanju španske vlade, ki hoče z izrednimi policijskimi ukrepi zatreti vedno večje zahteve

po demokratizaciji španskega političnega življenja.

Goriško tajništvo enotne sindikalne federacije je poslalo italijanskemu zunanjemu ministru Rumorju telegram, v katerem zahteva njegovo posredovanje pri španski vladi, da se prepreči uboj dveh baskovskih rodoljubov.

Avto v kanal v Grazežu

V petek pozno zvečer je skupina meščanov opazila v Grazežu, na obrežju Slataper, sumljive ljudi, ki so s silo odprli vrata tam parkiraneega citroena. Meščani so poklicali na pomoč policijo, neznanci so takrat zbežali in pustili nezavarovano zavoro, tako da je avto zdrknil v morje. Včeraj so ga gasilci potegnili iz vode.

Izleti

Slovensko planinsko društvo priredi v nedeljo, 14. septembra, izlet z lastnimi sredstvi na proslavo «Dneva planincev» pri planinskem domu na Sviščakih z vzponom na Snežnik pri Ilirski Bistrici. Izlet spada v okvir «planinstvo in šport za vsakogar». Vse informacije na sedežu društva v Ulici Malta 2.

Kino

Gorica

VERDI 15.00-22.00 «Peccati in famiglia». M. Placido, J. Tamburi. Barvni film, prepovedan mladim pod 18. letom.

CORSO 15.00-22.00 «Operazione Costa Brava». T. Curtis, R. Moore. Barvni film.

MODERNISSIMO 15.20-22.00 «Il fantasma del palcoscenico». W. Sinley, P. Williams. Barvni film, prepovedan mladim pod 18. letom.

CENTRALE 14.30-21.30 «Giubbe rosse». F. Testi. Barvni film.

VITTORIA 15.00-22.00 «Mayerling». O. Sharif. Barvni film.

Trzin

EXCELSIOR 14.00-22.00 «Operazione Costa Brava».

PRINCIPE 15.00-22.00 «Il sogno di Zorro».

Nova Gorica

SOCA «Kehil šenit ZDA», ameriški barvni film ob 16.00, 18.00 in 20.00.

SVOBODA «Vampirje ljubice», nemški barvni film ob 16.00, 18.00 in 20.00.

DESKLE «Poslednji junaki», ameriški barvni film ob 17.00 in 19.30.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Baldini, Korzo Verdi 57, tel. 2879.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
Danes ves dan in jutri ponoči je dežurna lekarna Sant'Antonio, Ulica Romana, tel. 40-497.

Prispevki

Namesto cvetja na grob pokojne Lojzke Ambrozič daruje Wilma 'Bregant' 5.000 lir za partizanski spomenik v Podgori.

V počastitev spomina Iva Mariniča daruje Slovensko planinsko društvo v Gorici 10.000 lir za podporno društvo za Gorisko.

Za partizanski spomenik v Dolu so prispevali: Pavlina Francolič, Podgora 5.000 lir; Ivan Lavrenčič, Poljane 5.000 lir; Juren Brabko in Vilma, Poljane 10.000; Stanko Gorjan, Ronke 10.000; Gizela Boneta vrd. Jarc, Doberdob 5.000; Danilo Nanut, Štandrež 10.000; Sekcija KPI v Doberdolu 30.000; Marica Devetak, Gorica, U. Giustiniani 5.000; Anton Peric, Gorica, Ulica Grabi-zio 13.000 in odv. Karel Primožič, Gorica 15.000 lir.

V sklad za gradnjo partizanskega spomenika v Podgori so darovali: tovarniški svet podgorske predelnice «Bustese» 100.000 lir; Upravni svet goriske hranilnice in posojilnice 100 tisoč lir; tovarniški svet SAFOG 20 tisoč lir; Silvia in Gastone Obizzo 50.000 lir; Kamila Paglavca 15.000 lir; Mirko Černic 10.000 lir; Jožef Hlede, oče 10.000 lir; Sebastiano Mronello 10.000 lir; Banfi, Gorica 5.000 lir; Francesco Rosolen 1.000 lir.

Slovensko katoliško društvo HRAST iz Doberdoba priredi danes, nedelja, 7. septembra

SEPTEMBRSKI PRAZNIK

z naslednjim sporedom:

Danes, sobota, 6. septembra:

ob 10. uri pričetek praznika;
ob 18. uri koncert zabavno-narodnega ansambla «Miha Dovžan» s pevko Ivanko Kraševac in alpskim kvintetom;
ob 20. uri govori posvečen 30-letnici osvoboditve;
ob 21. uri prosta zabava ob zvokih ansambla «Miha Dovžan».

Za obiskovalce so na voljo jedade na žaru, osvežilne pijače in pristno domače vino.

EDILSANITARIA

- PLOŠČICE
- SANITARNI IZDELKI
- OPREME ZA KOPALNICE
- ZIDNE TAPETE

GORICA
Ulrica Trieste 257
Tel. 23-66

PRVOVRSTNA IZBIRA PO UGODNIH CENAH

XXIII. mednarodno tekmovanje pevskih zborov

Arezzo: manj zborov
toda boljša kvalitetaOb nekaterih izjemno vrhunskih inozemskih zborih
tudi otipljiv napredek zborovskega petja v Italiji

Kriza je prizadela tudi letošnje XXIII. mednarodno tekmovanje pevskih zborov «Guido D'Arezzo», ki je bilo v Arezzu od 29. do 31. prejšnjega meseca. Požrtvovalnosti vodilnih članov Društva prijateljev glasbe v Arezzu gre v prvi vrsti priznanje za prizadevanja, da so mimo vseh težav lahko izpeljali to mednarodno priznano zborovsko pevsko manifestacijo, ki se je v 23. letih udeležilo 771 pevskih zborov iz Evrope, Azije, Afrike, Južne ter Severne Amerike in Kanade. Prvprečno se je do lanskega leta udeležilo tekmovanja v Arezzu 34 zborov, medtem ko so organizatorji letos lahko sprejeli le 16, torej več kot za polovico manj od povprečja prejšnjih let. Čeprav se nam ni nudila panorama dosežkov pevske kulture v svetu v razsežnosti prejšnjih let, zlasti nekaterih, ki so nastopali do blizu in preko 50 zborov, moramo vendar reči, da nas zmanjšano število zborov ni motilo, niti nas ni za karkoli prikrašalo, ker ni bila s tem prizadeta bistvena plat natečaja: raven ocenjevanja na eni pa udeležba nekaterih zelo kvalitetnih zborov na drugi strani. Bili so to zbori iz inozemstva, kakor tudi nekateri italijanski. Poslušali smo U-niverzitetni zbor iz Mendoza v Argentini, Komorni zbor iz Lienzja - Avstrija, bolgarski mladinski zbor iz mesta Rousse, Komorni zbor Hausen iz Frankfurta, Akademski pevski zbor «Tone Tomšič» iz Ljubljane, zbor «Bartok» iz Budimpešte in komorni zbor Konseruatorija «Čajkovski» iz Moskve. Poleg teh je tekmovalo še devet italijanskih zborov: zbor iz mesta Anghiari pri Arezzu, zbor Centro Universitario Musicale iz Cagliarija, Corale Laurenziana iz Chiavenne, Coro Campodionico iz Genova, Schola Cantorum «Giacomo Puccini» srednje šole F. De Sanctis v Genozu in D. Roma, Coro Minatori S. Barbara iz Massa Carrara, Le Voci Bianche del Coro Sociale di Pressano, I Polifonici di Torino in Piccolo Coro del Duomo di Villafranca.

V polifonsko glasbo je bilo vključeno tekmovanje mešanih, mladih, ženskih in mladinskih zborov, v ljudske pesmi mešani, moški in ženski zbori, medtem ko so se v gregorijanskem koralu pomerili mladinski, mešani in moški zbori. Izločilo predtekmovanje je bilo v kategoriji mešanih zborov iz polifonske glasbe in v kategoriji ljudskih pesmi, v kateri so lahko nastopili mešani, moški ali ženski zbori. Mnenja smo, da zaradi

sorazmerno malega števila zborov ni bilo niti tako nujen izločilni del tekmovanja pri mešanih zborih v polifoniji. Zbirja je namreč zavzela že takrat raven ocenjevanja, da so od enajstih prišli v finale le štirje zbori, za katere je bil kvaliteten vrstni red že takrat jase. Z dodano še drugo obvezno pesmijo, kakor v ostalih kategorijah, bi bilo opravljeno z enim nastopanjem. Drugače je seveda v kategoriji ljudskih pesmi, ko nastopajo lahko razne zborovske sestave, in je tudi spored pesmi po svobodni izbiri.

Najvišje kvaliteten povprečje, ki mu je poseben poudarek dalo izvajanje zborov iz Moskve, so imeli mešani zbori, sledi mu povprečje mladih zborov, ki so letos bili po zvoku in po interpretativni kulturi boljši — v primerjavi z nekaj leti nazaj, ko so predstavljali najšibkejšo kategorijo. Padlo pa je povprečje ženskih zborov. Letos so namreč sodelovale le ženske sestave, pripadajoče mešanim zborom. Precejšnjo umetniško raven smo spoznali v mladinskem petju, ki mu je še poseben prinos dal bolgarski mladinski zbor. V polifonski glasbi so bili vsekar najboljši inozemski zbori, ki so tudi v celoti imeli višje povprečje. Pa tudi nekaj italijanskih zborov se je v drugih kategorijah uvrstilo na vidna mesta, kar kaže na stalno prizadevanja in napredek na področju zborovskega petja v Italiji.

V kulturnih krogih, zlasti pa v glasbenih, ti stalna želja, da bi dvignili zborovsko kulturo in jo približali mednarodnemu povprečju. Ta težnja se danes razraša v zahtevo, ki je že pridobila svojo težo v širšem družbenem krogu, zahtevo, da se pevski in sploh glasbena izobrazba uvede v osnovne in srednje šole kot obvezen predmet. Prav v Arezzu so začeli in vodijo najmočnejšo bitko o tem vprašanju, o katerem je bilo govora tako na otvoritvi kakor ob zaključku tekmovanja. In zdaj se, da se v merodajnih krogih zadeva premika naprej. Predlagatelji se opirajo na eni strani na potrebo osnovne glasbene oziroma pevske izobrazbe v najširših množicah, na drugi pa na izkušnje in rezultate pri tistih narodih in državah, ki petje gojijo že od prvih razredov osnovnih šol in celo otroških vrtec. Rezultati zborov iz teh držav so zlasti v mladinskih zborih ali zborih mladih pevcev vidni tudi na konkursu v Arezzu; prav razlika v povprečju inozemskih in domačih zborov je nujno privedla

do razmišljanja, iskanja vzrokov in razlogov, a obenem tudi pogovov za zdravilne posege. Natečaj v Arezzu torej ni le manifestativnega značaja, temveč tudi kazalnik za pospešitev pevske izobrazbe in dvigovanje zborovske kulture v Italiji.

V govorih na otvoritvi in ob zaključku tekmovanja so tudi poudarili nujnost nadaljevanja te pevske prireditve, ki je pridobila priznanja v širokem svetu in da je zaradi tega v prihodnosti treba zanj zagotoviti vsa potrebna sredstva. Sicer pa smo že lansko leto na tem mestu omenili, da bi ukinitev natečaja pomenila izumiranje vpeljavanja in priznanja foruma, na katerem se srečujejo in medsebojno spoznavajo dosežki glasbene in še posebno pevske kulture raznih narodov, njihova zborovska literatura in ustvarjalna moč ljudskih glasbenih tradicij — kar veže k medsebojnemu priznanju in spoštovanju.

IVAN SILIČ

PRED PETO OBLETNICO PISATELJEVE SMRTI

Zadnji Bevkov rokopis

V sredo 17. t.m. bo minilo pet let, kar je vse Slovence, a posebej naš primorski svet, pretresla novica, da je v Ljubljani na osemdeseti rojstni dan umrl — FRANCE BEVK. V spomin na našega velikega pisatelja in rojaka bomo ta teden objavljali na tem mestu njegovo po smrti odkrito zgodbo. Za natis jo je pripravil naš sodelavec, urednik pri Mladinski knjigi in osebni prijatelj pokojnega Franceta Bevka, Bogomil Gerlanec. Zgodbica bo izšla pri Mladinski knjigi, mi pa jo objavljamo z njenim pristankom in seveda s potrebnim uvodnim sestavkom tovariša B. Gerlanca.

UREDNIŠTVO

Ko se pretrga nit življenja človeku, ki si mu bil v življenju in delu bližji, se lahko zgodi, da mora prevzeti dolžnost, na katero nisi prej nikoli pomislil. Tako me še danes veže skrb za zelo obsežno pisateljsko zapuščino Franceta Bevka. Pa še vedno ni zbrana na mestu, katero ji je pisatelj namenil (a žal nič zapisal!) — to je v študijski knjižnici v Novi Gorici. Iz te zapuščine je tudi naša zgodba, pravzaprav le en del — začetek tega, kar je želel pisatelj napisati. Zakaj le začetek?

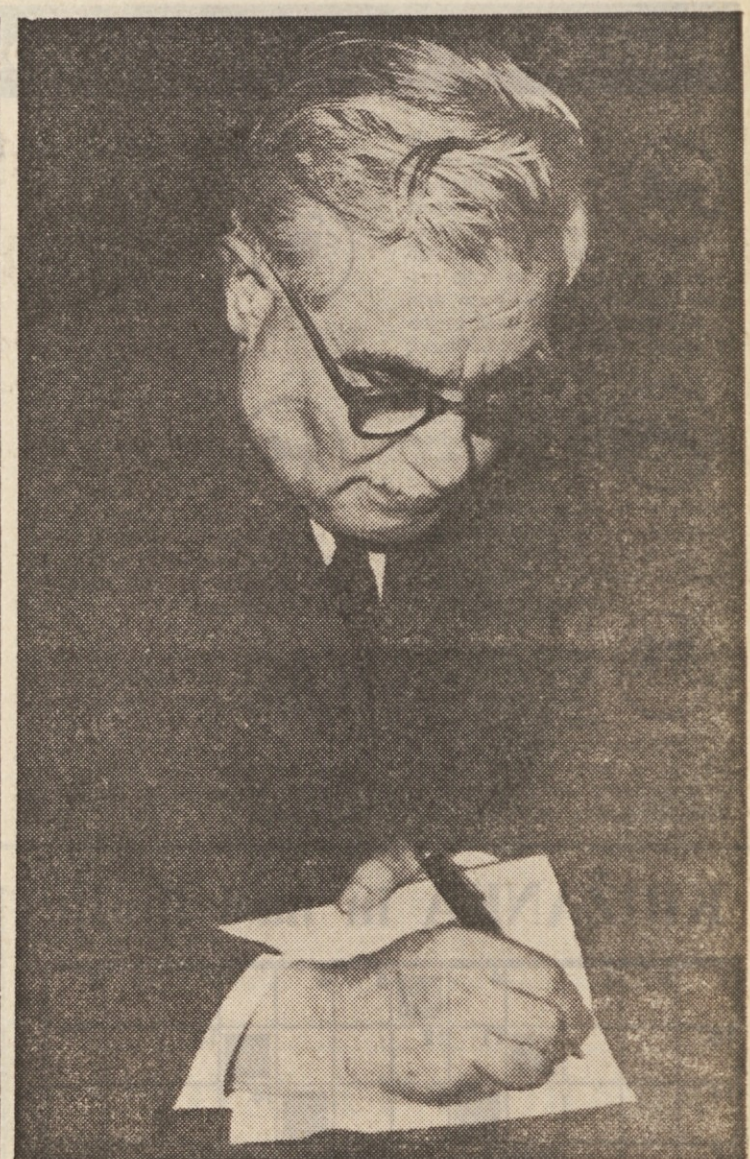
Fr. Bevk nam je poklonil zelo veliko knjig — sto in čez. Vsako povest je napisal z roko najprej na tanke, črtane liste. Rokopis je nato popravil in večkrat je zgodbo nanovo napisal ali celo zavrgel. Tako obdelan rokopis je bil nato pretipkan in pripravljen za

lovni mizi. In prav med temi papirji je bil rokopis z naslovom BEGAVKI.

Ali bomo kdaj zvedeli, zakaj se je pisatelj lotil povesti s problemom, ki je v sedanjih časih v svetu in tudi pri nas vedno bolj pereč? Saj je zapisal: «Zgodbe se ne pišejo kar tako, kot bi jih stresal iz rokava... morajo čakati in se mediti kot v jeseni hrške. Ko me začne snov priganjati, zastavim svinčnik, najdem pravo nit — in povest steče.»

Rokopis kaže, da je pisatelju zgodba zares stekla in da je napisal sedem poglavij nove povesti «na dušek». Kdaj — ne vemo. Nato pa se dela ni več pritaknil. V rokopisu so ostale celo napake, med njimi tudi ta, da ima Cene kar dve imeni: najprej je Cene, potem Blaže. (Napake smo za objavo popravili). Pobeg od doma tam nekje v Baški grapi, kjer teče žeznica z Jesenic v Gorico in čez Kras k morju, je fantoma uspel. Kako bi se zgodba dalje razvijala za oba junaka, kako bi bilo na Prevalu — tega ne bomo zvedeli. Ta povest je verjetno zadnje Bevkovo delo, a je ostalo nedokončano.

BOGOMIL GERLANEC



FRANCE BEVK

Tin in Cene sta pobegnila

PRVO POGAVLJE

Ta zgodba se začne na zadnji dan šolskega leta, ko so na Prevalu delili spricevalo. To bi ne bilo sicer nič nenavadnega, če bi se ta dan ne zgodilo še nekaj posebnega. Dva učenca sta sklenila, da bosta pobegnila od doma v svet s trdnostjo, da se nikoli več ne vrne k staršem. To sta bila Valentin Troha, rdečkastih las in pegastih lic, ki so ga na kratko klicali Tin. In črna Cene Kovač, čigar oče ni bil kovač samo po priimku, ampak tudi v resnici.

Tistega sončnega junijskega dne, ki ga imam v mislih, je Tin ves zasoplen pritekel do šole, ko so drugi učenci že odhajali domov. Rad se je potepal ob najbolj nepravilni uri, zato se mu je rado zgodilo, da je prišel prepozno in je od matere dobil vzevek («Potepin»). Zda je stal pred učiteljico kot polni cudek in se prestopal z noge na nogo.

«Kod si hodil?» ga je vprašala učiteljica. «Zakaj si zamudil?»

«Naša ura gre nazaj,» se je naglo zlagal. «Ura ne gre nikoli nazaj,» ga je poučila učiteljica, «ampak vedno naprej. Lahko samo zaostaja». In ker je bila učiteljica dobre volje, saj so se tudi zanjo začele počitnice, mu je brez nadaljnega izročila spricevalo.

Tin Potepin ga je pogledal, ko je že stal pred šolo. Nič posebnega. Srednji redi vsako leto, kot jih je že pričakoval. Vtaknil je spricevalo v žep in se oziral po Cenu, s katerim sta vedno tičala skupaj. Zakaj ga ni počakal pred šolo? Skomignil je z rameni in odšel domov. «Tu imate,» je materi vrgel spricevalo.

Mati je prebrala reče. «Lahko bi bilo boljše,» je rekla.

Tina to niti malo ni prizadelo. Mati je vsako leto ponovila iste besede: «Lahko bi bilo boljše.» Tin je to dobro vedel. Če bi se nekoliko potrudil, bi bil lahko odličniak. Toda ni se preveč trudil z učenjem, četudi je bil bistre glave. Bolj ga je zanimalo potepanje in deške igre. Mati Meta je bila prizanesljiva, a oče, ki je delal na prosti, je bil vsako soboto zvečer prihajal domov. Bil je preveč utrujen, da bi se mučil s poglavljem. Tin se je do mile volje vdal brezskrbnosti.

Od štruce je odlomil krajec kruha in ga stlačil v žep. Poiskal je pračo in že je stal na pragu.

«Kam pa zopet?» ga je vprašala mati. «Povem ti, da te ne bom iskala za kosilo.»

Tin je samo nekaj zamomljal, ker je imel polna usta kruha. In že ga ni bilo več.

DRUGO POGAVLJE

Obstal je na klancu, pomežiknil v sonce in se oziral za Cenetom. Kam se je izgubil? Ozrl se je po hiši, na kateri se je zibala stara konjska podkev. Tu je bila kovačija Cenetovega očeta. Od daleč so odmevali udarci kladi, v presledkih je zaškratila pila.

V prvem nadstropju nad kovačnico je bilo stanovanje. Tin je tako napejal oči, da so se mu zasolile. Zaman. V nobenem izmed oken ni zapazil tavarja. «Cene!» je pritisneno poklical. «Cene!» mu je nekoliko glasneje zapel glas. «Cene! Cene!»

Nič. Cene se mu ni prikazal, ni se mu oglasil. Bal se ga je poklicati na vse grlo, ali stopiti v hišo. Kovač mu je bil gorak, živga ga ni mogel trpeti. Dolžil ga je, da mu sina speljuje na potepanje in ga odvaža od učenja. Čakal je nekaj minut, nato je vdano sklonil glavo. Odšel je, da si počije kako zabavo.

Niže na klancu se mu je pogled ustavil na pročelju na pol gosposke hiše s stekleno verando. Ondi je živele upokojena poštarica Zeža. Bila je siva, visoka in suha kot žrd. Na starost se je samcata naselila v rojstni hiši, ki si jo je gosposko uredila.

Dečka ni zanimal vrtič s pisanimi cvetjem, niti veranda s pisanimi stekli. Privlačeval ga je papigec s pisanim zelenim in rdečim perjem, ki je slišal na ime Jaka. Tega se nikoli ni mogel nagledati. A motilo ga je, da ptič ni znal govoriti, zakaj po njegovem prepričanju je to mogel, če bi le hotel. In Tin ni mogel mimo, da bi mu ne poskušal izgovoriti kako človeško besedo. «Jaka!» ga je poklical. «Reči: Tin Potepin!»

«Tin Potepin!» je ponovil deček. Jaka pa zopet nič. Le neki glas je dal od sebe, kakor da so zaškratla nenamazana vrata.

Tina je zgrabila drobna jezica. Roka mu je nehote segla po prači. Pobral je kamen in ga izza vogala, sprožil na papagaja. Kamen je priletel v rdečo šipo verande, ki se je s treskom sesula.

(Nadaljevanje v torku)

O GLASILU ZGODOVINSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO

Pomen in vloga «Zgodovinskega časopisa»
za celovito preučevanje slov. zgodovine

Vsebinska pred kratkim izišlega 28. letnika za leto 1974 v založbi Državne založbe Slovenije

V Sloveniji izhaja več znanstvenih revij, ki so poznane tudi v tujini. Vendar je branje teh publikacij osredotočeno le na ožji krog ljudi, ki se v želji po izpopolnjevanju v svoji stroki, obratno tudi na slovensko znanstveno publicistiko. Prizadevanja, da bi se znanstvena publicistika iz matične domovine širila tudi pri nas, so bila le sad posameznih pobud. Pred kratkim pa smo v Trstu naleteli na akcijo, ki jo je sprožilo Zgodovinsko društvo za Slovenijo, da bi svoje strokovno Glasilo, Zgodovinski časopis, razširilo tudi med zamejske bralce. Društvo je z dopisno akcijo, na preko 150 naslovov trgškega in gosposkega kulturnega in političnega življenja, naslovljalo vabilo za vstop v krog Slovenskih zgodovinarjev.

Pred kratkim je v Ljubljani izšel 28. letnik Zgodovinskega časopisa za leto 1974, zvezek 3 — 4, v založbi Državne založbe Slovenije, v sofinanciranju z Raziskovalno skupnostjo, obsegajoč 215 strani. Publikacija sestavlja u-staljene rubrike: razprave, problemi in diskusije, kongresi in simpoziji, ocene in poročila, bibliografija. V razpravah se nam predstavljajo tudi avtorji:

Prof. dr. Ignacij Voje s študijskega «Poslovanje dubrovniških trgovskih družb na Balkanskem polotoku v drugi polovici 15. stoletja». I. Voje predstavlja v Sloveniji balkanološko in turkološko smer srednjeveške zgodovine na Balkanskem polotoku. V Trstu ga poznamo po njegovem sodelovanju s Slovenskim klubom, kjer je pred leti na predavanju predstavil, staro srednjeveško srbsko umetnost. V zadnjem obdobju svojega znan-

stvenega delovanja, se je posvetil študiju dubrovniških arhivov, izsledke pa je strnil v tej razpravi. Predstavil jo je na tretjem mednarodnem kongresu za proučevanje jugovzhodne Evrope leta 1974, v Bukarešti. Tu gre predvsem za arhivsko gradivo srednjeveškega dubrovniškega arhiva, ki prica o izredno živih in heterogenih trgovskih stikih med Dubrovnikom in njegovim geografskim zaledjem.

Anton Svetina se že dolgo vrsto let bavi s srednjeveško zgodovino Koroske. Tokrat nam je postregel z res izdatno in do skrajne potankosti izdelano študijo o zgodovini Pilberka in njegovi okoličici. Ker je prispevek izrazito obzega regionalnega pomena, bi se mogoče bolje vklopil v revialni kontekst Kronicke, ki se ubada s problematiko krajevne zgodovine. Podatkov in razpredelnic je namreč toliko, da se le s težavo prebijemo do konkretnih spoznanj, vendar gre, po mnenju nekaterih, zgodovina tudi po tej poti. Dr. Vasilij Melik in dr. Avgustina Malle sta objavila svoja referata iz škofjeloškega posvetovanja slovenskih zgodovinarjev. Ta posvetovanja imajo neko centralno tematiko, okrog katere se zgrnejo avtorji s svojimi referati, ki pa v svojih delih obravnavajo najrazličnejše krajevne in problemske aspekte, le te. Naj zato ne preseneča identiteta naslovov teh dveh prispevkov, saj V. Melik objavlja svojo razpravo z naslovom «Slovenska politika v drugi polovici sedemdesetih let 19. stoletja», naš koroski rojak A. Malle pa «Slovenska politika na Koroskem v drugi polovici sedemdesetih let 19. stoletja». Oba avtorja nam skraćeno in pregledno podajata podoben let na Kranjskem in na Koroskem. Ob sodelovanju dr. A. Malleja v Zgodovinskem časopisu, bi omenili, po srečeno roko uredniškega odbora, revije, ki konstantno skrbi za sodelovanje z zamejskimi znanstvenimi delavci, saj je A. Malle svoj prispevek baziral predvsem na koroskem tiskalnem časopisu in dokumentaciji.

Vlado Valenčič, sodelavec Državnega arhiva Slovenije, je prispeval demografsko študijo z naslovom «Etnična struktura ljubljanskega prebivalstva po ljudskem štetju 1880», pripravljena v okviru programa republiškega centra Medakademijskega odbora za zgodovino kolonizacije. Avtor nam s solidno demografsko metodo, ki temelji na podatkih uradne statistike in arhivskega gradiva, daje instrumente za ugotavljanje izvora različnih ljubljanskih etničnih grup ob koncu 19. stoletja. Vera Kržišnik - Bukič, nam predstavlja Mihajla Rostoharja, znanega začetnika psihologije na Slovenskem in enega poglavitnih pobudnikov slovenske univerze, kot angažiranega in zavestnega borca za novo jugoslovansko državo. Za analizo njegovih stališč se je poslužila revije Napredna misel, ki jo je Rostohar tudi vodil.

Dr. Tone Zorn je širši javnosti poznan kot vnet proučevalec Koroske sodobne stvarnosti. Kot znanstveni sodelavec na Institutu za narodnostna vprašanja v Ljubljani, dela in piše že vrsto let z nezmanjšanim uspehom. Tudi tokrat nas njegov prispevek prijetno preseneča, zaradi globoke in tehtne analize vprašanja, ki ga na Slovenskem še niso obdelali. V pretres vzame namreč kulturno avtonomijo Koroskih Slovencev med obema vojnama in način kako so v predvojni Jugoslaviji obravnavali nemško manjšino v Sloveniji.

V informativnem delu revije, vzbujajo največjo pozornost polemika med prof. dr. Jankom Pleteršnikom in med dr. Dušanom Kermaunerm o tem, ali je bila vključitev Slovenije v Jugoslavijo 1918. leta, stvar samoodločbe slovenskega naroda, kdo se je s to samoodločbo okoristil, ter o vlogi organiziranega delavskega razreda, del bi epohalnih dogodkih. Polemika, ki vzbuja tudi velike ostrine, se dotika tudi za zgodovino važnih metodoloških vprašanj, dotika se teoretizacije nacionalnega vprašanja po Leninu in navsezadnje tudi vprašanje Trsta po prvi svetovni vojni. Spis dokazuje, da se ambient novejšega zgodovinskega časopisa je, da ob obstoječih slovenskih zgodovinskih revijah (Prispevki za zgodovino delavskega gibanja, Ljubljana, Kronika, časopis za krajevno zgodovino, Ljubljana, časopis za zgodovino in narodopisje, Maribor), prispeva na neki usmerjevalni način, v projektu globalnega proučevanja slovenske zgodovine, ne glede na obdobja in klub različnih razsežnostim slovenskega ozemlja.

Pripominim še lahko, da znaša letna naročnina 4.000 lir, Tržaška knjigarna pa razpolaga s kompleti ali s posameznimi letniki vseh do danes izdanih števil Zgodovinskega časopisa. Obenem pa istotam lahko dobite separat, kjer je izšla celotna bibliografija v Zgodovinskem časopisu objavljenih razprav od leta 1947 — 1971.

BORIS GOMBAČ

IZŠEL JE NOVI

DAN

NOVO PRI SLOVENSKIH ZALOŽBAH

Vane Marinović: Metulji med zvezdami

Pretresljiv roman iz narodnoosvobodilnega boja v malem srbskem mestecu

Bralci, ki zasledujejo romane in dela s tematiko našega osvobodilnega boja bodo prijetno presenečeni, ko bodo prebrali roman sodobnega srbskega pisatelja METULJI MED ZVEZDAMI, katerega prevod je izdala Mladinska knjiga. Ne samo zato, ker gre za drugačno obliko prikaza osvobodilnega boja, temveč tudi zaradi polne in pristne umetniške vrednosti tega pripovednega dela. Res je sicer, da je roman izšel leta 1968 in da smo ga v slovenskem prevodu dobili precej pozno. Če primerjamo katerega dela s tematiko osvobodilnega boja so takrat izšla pri nas in kako umetniško dognan tekst je o osvobodilnem boju zapisal Marinović, potem je samo šlo, da smo ta prevod dobili tako pozno. Končno je le treba priznati, da je od konca vojne minilo že 30 let, da je čas opravil svoje in da za literaturo s tematiko osvobodilnega boja le ni več tolikega zanimanja. Toda prepričani smo, da bo za ta izjemno močan in pretresljiv tekst med slovenskimi bralci dovolj zanimanja in da bo knjiga našla tisti odmev, ki ga tudi zasluži.

V romanu pripoveduje pisatelj o dogajanju v treh dneh v majhnem srbskem mestecu na podeželju. Nemci so napadli partizanski odred in pobili 17 mladih borcev, ki so jih mrtve pripeljali v mestece. Med njimi sta tudi dve ranjeni dekleti, Duška in studentka Java. Toda Nemci s tem niso strli osvobodilnega pokreta, kot so bili prepričani. V mestecu so še mladi skojevci, v mesto se je zatekel tudi borec, ki je dobil posebno nalogo, za osvobodilnim gibanjem pa simpatizirajo vsi pošteni meščani. In tako se v majhnem mestecu v teh treh dneh dogodijo razne reči.

Nemci pripeljejo pobite in ujet partizane in jih zaslišujejo ter mučijo. S svojimi odredom je prišel ljotečevski kapetan, domačin, mladostni prijatelj ujetih partizank. Ponoči ubijejo nemškega oficirja, pojavijo se parole, Nemci sklenejo pobiti talce in ujeti borki, ljotečevski kapetan izvršuje svojo hudo delo. Težko preizkušeno mestece doživi tri hude dni in izgubi v veliki tragediji svoje najboljše.

še, naprednim stremeljem predane mlade ljudi.

Pisatelju pri vsem tem ni šlo toliko za prikaz zunanjih dogodkov, čeprav je pripoved natrpna z njimi. Šlo mu je predvsem za to, da prikaže stanje zaslužnjega mesteca in preizkušnje njega prebivalcev. Metulji med zvezdami je predvsem roman o ljudeh, o človeških odnosih o duševnih in telesnih stiskah in o trpljenju. Pisatelj mojstrsko prikaže v številnih majhnih prizorih najrazličnejše pripadnike mesta, navadne meščane, obrtnike, pa tudi župana, Nemce in aktiviste, njihove stiske, usodne odločitve, spopade, in da je tako poglobljeno sliko odnosov med ljudmi, pa tudi podoba u-sodnega časa. Pri tem je pisatelj sorazmerno skop s pripovedjo, ki pa je zato toliko bolj

pretresljiva, obožujoča, obenem pa toplo človeška. Znani srbski kritik Milan Bogdanović je zapisal, da je roman po svoji vsebini in načinu pripovedi med najboljšimi teksti o ljudeh in človeških odnosih našega podeželja za časa narodnoosvobodilnega boja. In moramo mu dati prav. Roman je namreč topel, človeški in pretresljiv, saj nam pokaže ljudi v njihovih najglobljih notranjih stiskah, ko v največjih težavah ostanejo ljudje samo še sami s seboj. V tem pogledu je med najplemenitejšimi pripovedmi o borbi in revoluciji. Če dodamo k temu, da je pripoved izredno plastična, da je pripoved napredna, potem kvaliteta tega dela niti ni treba posebej poudarjati.

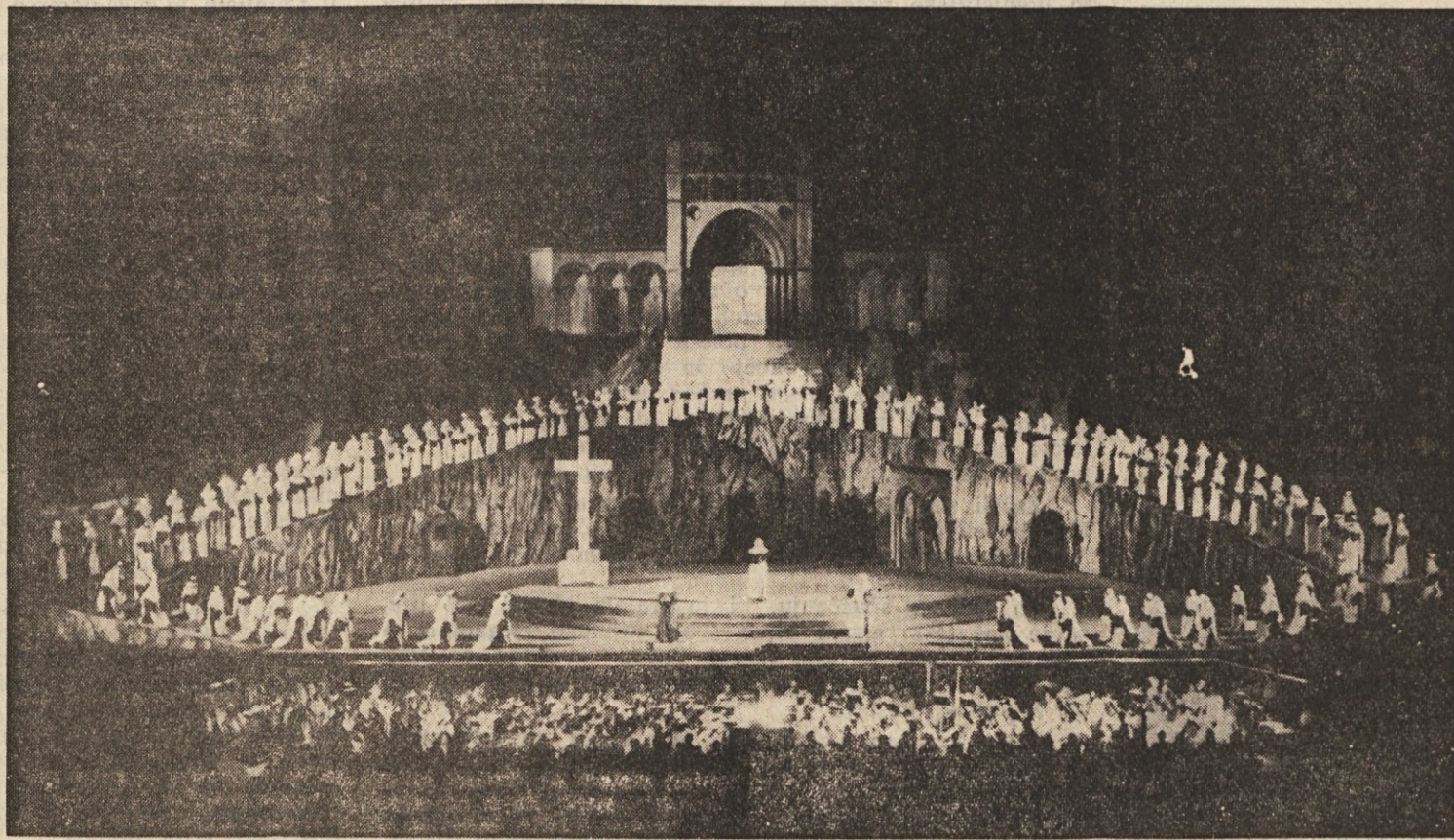
Roman Metulji med zvezdami je prevedel Iztok Ilich, knjigo pa je opremila in tehnično uredila Edita

Kobe. Izšla je v zbirki Krog Mladinske knjige.

SI. RU.

Jožko Lukeš
v dveh filmih

Član našega gledališča, Jožko Lukeš, je razen v matičnem gledališču zaposlen tudi pri snemanju dveh novih slovenskih filmov. V filmu «Bele trave», ki ga pravkar snemajo v Celju v režiji Boštjana Hladnika, igra vlogo osamljenega kmeta na vasi. Snov je vzeta in sodobno problematiko izumiranja vasi z oseljevanjem ljudi v mesta. V filmu «Martin Kačur», ki ga snemajo v Ljubljani pod vodstvom Pretnarja, pa nastopa v vlogi zdravnika.



Velika scena iz Verdieve opere «Moč usode» z letošnjega festivala v areni Verone

horoskop horoskop horoskop horoskop

Veljaven od 7. do 13. septembra 1975

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Temni oblaki na sentimentalnem področju in možnost spora z drago osebo. Bodite bolj razumljivi in popustljivi, pa se bodo razmere zboljšale. V poklicnem delu boste precej agilni in boste verjetno dosegli tudi lep uspeh. Obiski.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Srčne zadeve se bodo lepo razvijale in boste dosegli svoj cilj. Preživeli boste nekaj prijetnih ur z drago osebo. Obisk prijateljev, ki vas bodo presenetili in uspešno se boste borili za ureditev poklicnega dela.

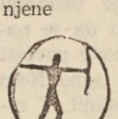
DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) V ljubezenskih zadevah ne smete biti kot hudournik, vendar včasih morate takoj reagirati. Poklicno delo vam ne bo šlo od rok in ne boste dosegli uspeha, ki si ga želite. Nekoliko vam bo pomagalo srečno naključje. Fismo.



RAK (od 23. 6. do 22. 7.) V srčnih zadevah se bo obzorje zjasnilo in bo spet zasijalo sonce. Lepa priložnost za izlet in prijetno zabavo. Po kratkem zastoj bo spet normalno steklo poklicno delo.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) V srčnih zadevah vam bo sreča zelo naklonjena in boste dosegli vse, kar si boste želeli. V poklicnem delu nobenih sprememb, toda malo počitka. Vzбудili boste zaupanje pri neki osebi, ki vam bo pomagala.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Se vedno spreminjate razmere v srčnih zadevah. Nepredvideni zapletljivi bodo ovirali uresničitev vaših želja. Tudi v poklicnem delu ne bo šlo vse kot si boste želeli.



TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10.) V ljubezenskih zadevah ne smete verjeti vsem obljubam. Prijeten izlet z osebo, ki vam je zelo pri srcu. V poklicnem delu boste naleteli na ovire. Sprostiti svojo fantazijo in uresničiti svoje zamisli.

SKORPION (od 23. 10. do 22. 11.) V ljubezenskih zadevah nekaj novega toda preživeli boste lahko nekaj prijetnih ur z drago osebo, ki vam bo predlagala nekaj zanimivega. Glede poklicnega dela vam bodo zvezde naklonjene.

STRELEC (od 23. 11. do 22. 12.) Izoblikovati morate svojo osebnost in boste dosegli lepe uspehe v srčnih zadevah, če ne boste preveč zahtevni. Prijetne novice v poklicnem delu.

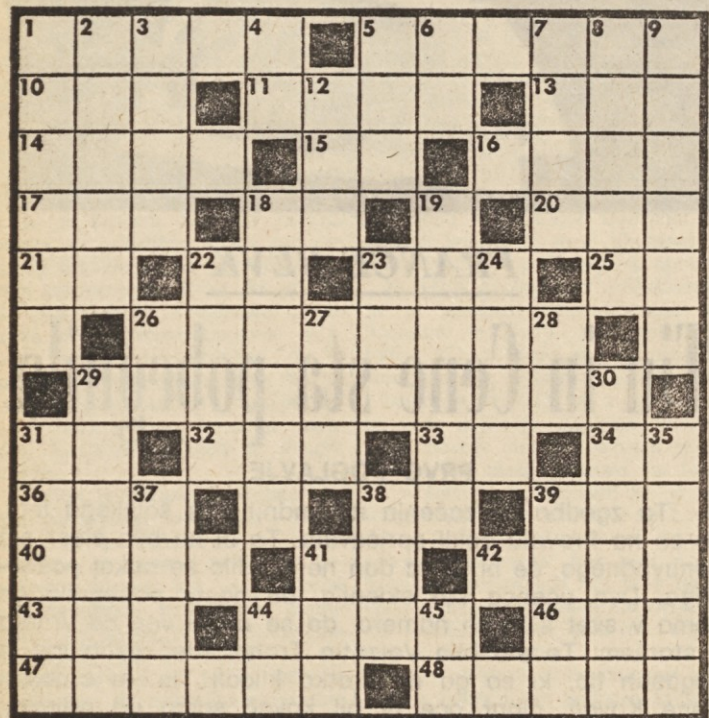


KOZOROG (od 20. 12. do 20. 1.) V srčnih zadevah nič posebnega. Kljub lepim načrtom in nadam se boste dolgočasili. Pazite, da vas domišljija in tveganje ne pripeljeta predaleč. Glede poslovnih zadev bodite zelo previdni.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Srčne zadeve se bodo razvijale pod dobrimi vplivi. Glede načrtov in želja se boste strinjali z drago osebo. V poklicnem delu ne smete preveč zaupati sreči in naključju. Odkrili boste zanimive stvari o neki osebi.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Ugodne okoliščine bodo pripomogle, da bo prišlo do prijetnega srečanja z drago osebo, ki vas ima rada in s katero boste preživeli nekaj srečnih trenutkov. Razgibano, toda uspešno poklicno delo. Harmonija v družini.

KRIŽANKA in naši ljudje



VODRAVNO: 1. pravoslavna knjiga s predpisi za liturgijo in krščansko življenje, pesnika Županciča, 13. ime pisatelja Tolstoj, 14. očka, 15. strojni element za oporo vrtecem se delom, 16. težje embalaže, 17. veznik, 18. Četrtin Peter, 20. toplo v angličščini, 21. znak za kemijsko pri-
vno erbij, 22. osebni zaimek, 23. krilo rimske legije, 25. Nallet Jean, 26. dopoldanska prireditev, 29. ena-
sa gledališka igralca, 31. italijanski veletok, 32. oče, 33. tuj dvo-
glasnik, 34. Emanuel Dubsky, 36. slavna pesem, 38. vse v redu!, 39. pod, 40. južnoameriška država, 41. Erklavec Neža, 42. dolga kost, 43. vzklil bikoborec, 44. orjaška kača, 46. žensko ime, 47. so dvo-
metraši, 48. človek, ki gre na »bož-
jo pot«.

Čez tri tedne normalen televizijski spored

RIM. 6. — Opoldanske televizijske oddaje, ki jih občasno ukinijo vsako poletje, bodo spet na sporedu začeti z nedeljo, 28. septembra. Istočasno bosta spet na sporedu televizijska dnevnika ob 13.30 ter ob 17. uri. Prav tako bo tedaj na sporedu tudi oddaja na drugem kanalu od 19 do 20. ure.

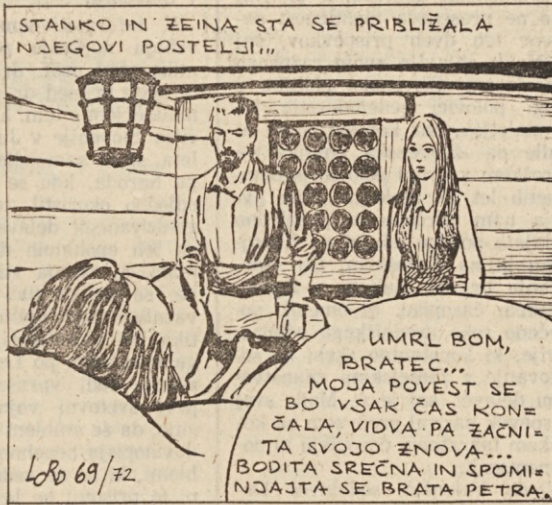
Z 28. septembrom bo spet na televizijskih zaslonih športna rubrika »90 minut«, »Dribbling« pa bo prišel na vrsto v soboto, 4. oktobra. Predvidevajo, da bodo začeli oddajati stalno rubriko »Domenica sportiva« 5. oktobra skupaj z začetkom prvenstva nogometne A lige. Ne predvidevajo nobenih sprememb in tudi napovedovalec bo še vedno Paolo Fratice.

Na drugem kanalu bodo s 30. septembrom (ob 19. uri) posredovali »Planet ženska« v petih nadaljevanjih v okviru mednarodnega leta žena.

NAVPICNO: 1. gledališče, 2. italijanski nogometni prvoligaš, 3. v VB pripadnik visokega plemstva, 4. poraz v boksu, 5. golonog, 6. veznik, 7. muslimansko ime za boga, 8. cesar, znan zaradi požara v Rimu, 9. delj rastlin, značilni po lepi obliki in barvi, 12. kanon, 18. brati, 19. katoliški duhovnik, 22. žensko ime, 23. ime Karenine, 24. žitni rod iz družine dresnovcev, 26. Milan, 27. ime Mirande, 28. Anton Ocvirk, 29. vzori, 30. zaščitno pokrivalo, 31. ruski fizik (Aleksander), 35. glavno mesto Senegal, 37. grški bog vojne, 38. osebni zaimek, 39. telesno-kulturno udejstvovanje, ki spodbuja rekreacijo, 41. mosko ime, 44. učenje, 45. Vasilav Rosa.

(lako)

piše Ciril Galè - riše Željko Lordanić



Maj v deželi Sovjetov 10. ODKRITJE SREDNJE AZIJE

Kljub temu, da smo bili utrujeni od poti in vtisov iz Leningrada, smo vseno radovedno in živahno zasedli svoje sedeže. Tananko po voznem redu je močnejši orjak zatulil s svojimi močnimi motorji in se z vso hitrostjo pognal po vzletni stezi, da bi se nekaj minut kasneje rohne, skoraj navpično začel vzpenjati v temno in trdo moskovsko noč.

S hitrostjo nad 900 kilometrov na uro smo na višini desetih kilometrov začeli ubirati pot proti vzhodu. Pred nami je bila naša najdaljša, več kot 3000 kilometrov dolga maršruta, ki smo jo premerili v treh urah in pol.

Nekateri so pospali, jaz pa nikakor ne morem spati niti v letalu, niti v avtobusu, še manj v vlaku. Vendar pa so v letalu skoraj vsi pospali, njihov spanec pa je prekinila samo obilna mrzla večerja, ki so jo servirali po dobri uri poleta.

Kljub utrujenosti sem bil nestrpen. Nikoli namreč še nisem potoval tako daleč v osrčje Azije in zvedavo, naravnost odkriteljsko sem pričakoval srečanje s tem delom sveta, o katerem sem bil veliko slišal, pa tudi bral. Toda resničnost in ogled na kraju samem sta podrla vse knjižne



Moskva: ob kremelskih zidovih

Radio V

NEDELJA, 7. SEPTEMBRA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

11.00 Maša
12.15 Kmetijska oddaja
15.15 Avtomobilske dirke (v evroviziji iz Monze)
17.00 VII. sredozemske igre (v evroviziji iz Alžira)
18.15 Program za mladino
19.15 Napoved programa za prihodnji teden
19.35 Športni dnevnik in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.30 Trije risani filmi: Braccobaldo show
20.55 RITRATTO DI DONNA VELATA — tretje nadaljevanje
22.00 Športna edelja
22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

20.30 DNEVNIK
21.00 Včerajšnji in današnji protagonisti
Koreograf Alvin Ailey
22.00 Kulturne aktualnosti
22.45 Napoved programa za prihodnji teden

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

10.20 POROČILA
10.30 R. M. du Gard: Thibaultovi — dramska nadaljevanka
11.20 Otroška matineja: Vrančeve dogodivščine, Biseri morja
12.15 Kmetijska oddaja
13.00 POROČILA
14.00 Pisani svet — Vis
15.15 Monza: Avtomobilske dirke
17.15 Sredozemske igre — sklepna slovesnost
18.45 Nicholsonove dogodivščine — zabavni film
20.15 Risanka
20.30 DNEVNIK
20.50 Tedenski gospodarski komentar
21.05 G. Mihec: ŽENSKO IZ DVAJOLJH MERDEVIN
21.45 S kamerom po svetu: Spomenik čevljem (Kolumbija)
Cartagena, veliko mesto Kolumbije, ima zelo zanimivo zgodovino. Velikokrat je bila porušeno in spet na novo zgrajeno. Mestni očete so že zdavnaj zaščitili večino spomenikov preteklosti. Kot posebnost pa slovi velik spomenik ponosenim čevljem
22.15 Moda za vas
22.25 Podaj mi roko, zabavno-glasbena oddaja
22.55 DNEVNIK
23.10 Športni pregled

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

20.30 Otroški kotiček, na južnem povratniku, risanke
21.00 27. kanal, pregled tedenskega sporeda
21.15 Silvija in ljubezen, film
22.45 Jazz — Ljubljana 74

TRST A

8.15, 13.15, 20.15 Poročila; 8.05 Slovenski motivi; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 10.15 Poslušalci boste; 11.15 Mladinski oder; 12.00 Nabožna glasba; 12.30 Glasba po željah; 13.30 Glasba po željah; 15.45 »Tonko«, radijska drama; 16.45 Operetna fantazija; 17.30 Hiti na 45 obratov; 18.00 Sport in glasba; 19.00 Folk glasba; 19.30 Zvoki in ritmi; 20.00 Sport; 20.45 Pratika; 22.00 Sport; 22.10 Sodobna glasba.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 18.30, 21.30 Poročila; 7.40 in 8.40 Glasba za dobro jutro; 9.30 Poslušalci jih skupaj; 11.00 Glasba in nasveti; 11.30 Melodije; 12.05 Glasba po željah; 12.30 Tedenski zunanji politični pregled; 14.00 Dogodki in odmevi; 14.40 Plošče; 15.45 Ansambel Jože Privšek; 16.30 Z nami je...; 17.30 Sosednji kraji in ljudje; 17.45 in 18.45 Glasba po željah; 20.00 Prenos RL; 21.00 Orkestr; 22.15 Operetna glasba; 23.00 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.30 Jutranja glasba; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.10 Nabožna oddaja; 9.30 Maša; 10.15 Sopranistka Renata

Tebaldi; 12.00 Nove plošče; 13.20 Kič; 14.30 Folk glasba; 15.25 Poje Iza Zanicich; 17.10 Glasbeno-govorni program z G. Bramirjem; 18.00 Nedeljski koncert; 19.20 Poseben program z M. Minoprio; 20.45 Klavirski koncert; 22.20 Ponočno na sporedu.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 7.40 Pevci lahke glasbe; 8.40 Plošče lahke glasbe; 9.35 Veliki variete; 11.00 Alto gradimento; 12.00 Plošče za poletje; 13.00 Kvizi narobe; 13.35 Filmska glasba; 14.30 Plošče; 15.00 Preizkušajo se dilemtanti; 15.35 Vdova je vedno vesela?; 17.00 Sport in glasba; 18.40 Supersonic; 21.40 Glasba v večeru; 22.50 Lahko noč Evropa.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 14.00, 20.00 Poročila; 9.07 Radijska igra za otroke; 9.50 Skladbe za mladino; 10.05 Še pomnite, tovariši...; 11.05 Koncert; 12.20 Poslušalci čestitajo; 15.05 Nedeljski reportaža; 15.25-18.50 Nedeljsko popoldne; 17.00 W. Ecker: Dama s črnim jazerjem; 20.40 Glasbene razlednice; 20.50 Lahko noč, otroci!; 21.00 V nedeljo zvečer; 23.20 Glasbena tribuna mladih Groznjani 75; 00.05 Literarni nohturno; 00.15 V lučeh semaforov.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 9. DO 13. SEPTEMBRA 1975

TOREK, 9. septembra

9.10, 11.00, 12.05, 17.00, 19.00, 18.30 Velike so majhne lepote; 18.45 Risanka; 18.55 Obzorje; 19.10 Biseri morja; 19.35 Ikebana; 20.10 Risanka; 20.30 Dnevnik; 21.05 Bomba ali življenje, dokumentarni film; 22.15 Jane Eyre, nadaljevanka; 23.05 Dnevnik; 23.20 Nogometna tekma Bayern - Dinamo.

KOPRSKA BARVNA TV

20.55 Otroški kotiček; 21.15 Dnevnik; 21.30 Thibaultovi, roman; 22.20 Znamenite pustolovščine; 22.50 Podarjeni prašček, dokumentarna oddaja.

SREDA, 10. septembra

9.10, 11.00, 12.05, 17.00, 19.00, 18.30 Velike so majhne lepote; 18.45 Risanka; 18.55 Obzorje; 19.10 Biseri morja; 19.35 Ikebana; 20.10 Risanka; 20.30 Dnevnik; 21.05 Bomba ali življenje, dokumentarni film; 22.15 Jane Eyre, nadaljevanka; 23.05 Dnevnik; 23.20 Nogometna tekma Bayern - Dinamo.

ne: V 80 dneh cirkus sveta, nadaljevanka; 18.45 Obzorje; 19.00 Mladi za mlade; 19.35 Kaj pove črna skrinjica, reportaža; 20.30 Dnevnik; 21.05 Hirošima, ljubezen moja — film; 22.40 Nogomet Poljska - Nizozemska.

KOPRSKA BARVNA TV

20.55 Otroški kotiček; 21.15 Dnevnik; 21.30 Amerikanec, film; 23.00 Pionirji moderne slikarstva, Henry Rousseau.

PETEK, 12. septembra

9.50, 10.30, 11.00, 12.05, 17.00, 19.00, 18.30 Pisan svet — Vis; 18.50 Obzorje; 19.05 Slovenski rock: Marko Breclj; 19.40 Umetnost na jugoslovanskih tleh; 20.30 Dnevnik; 20.50 Tedenski notranje-politični komentar; 21.10 Umrem ob vsaki zori, film; 22.30 625.

PONEDELJEK, 8. SEPTEMBRA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

18.15 Program za najmlajše: Na dnu morja
18.45 Program za mladino: Gyulovih 100 dni
19.15 Športni dnevnik
Italijanske kronike in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 IL DELITTO PERFETTO — film
Režija: Alfred Hitchcock, v glavnih vlogah: Grace Kelly, Ray Milland, Robert Cummings
22.45 DNEVNIK
Vremenska slika

DRUGI KANAL

16.30 Padava: Plavanje
Tekmovanje za italijansko prvenstvo
20.30 DNEVNIK
21.00 Posebne oddaje TV dnevnika
SEKSTANT: Otočje Marcos?
22.00 Vsestranski natečaj »Trofej Città della Vittoria«
Nocoj bo srečanje s polifonsko folkloro italijanskih dežel, ki jo je režiral Enrico Moscatelli. Na odru se bodo vrstili zbori »Ama« iz Vittoria Veneta, »Piccoli Musici di Laibea« iz Bocca, »Città di Gradisca«, »San Donà di Piave«, »Concordia«, »Stella Alpina« iz Trevisa in drugi

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

9.10, 11.00 Slovnica, Položaj Evrope, Kakšna je Jugoslavija, Angleščina, Razredna skupnost, Serpe s Himalaje, Risanka, Pravljica V. Pečjak: Slovo, serija Drejček in trije Marsovečki
18.35 Obzorje
19.50 Trpanski glasbeni večeri
To je oddaja, ki jo je posnela beograjska televizija v malem dalmatinskem mestu Trpinju. Lani so bili tam tako imenovani Trpanski glasbeni večeri, na katerih so nastopili znani jugoslovanski umetniki
19.40 Danes v igri — jutri zares (Serija Pred izbiro poklica)
20.00 Odločamo
20.30 DNEVNIK
20.55 Sodobna oprema — poučna oddaja
21.05 I. Cankar - M. Mejak: Polikarp — TV drama
22.00 Kulturne diagonale
22.30 Mosaik kratkega filma: Renaissance Chambard
22.50 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

20.55 Otroški kotiček, risanke
21.15 DNEVNIK
21.30 Egipt za časa Tutankamona
12. del dokumentarne oddaje
21.50 Neretva — 2. del
22.20 Pozdravite vse doma
Zabavno - glasbena oddaja

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Baletna glasba; 19.10 Odvetnik za vsakogar; 19.20 Jazz; 20.00 Sport; 20.35 Slovenski razgledi; 22.15 Glasba v noč.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 17.30, 21.30 Poročila; 7.40 Glasba za dobro jutro; 9.30 Folk glasba; 9.30 Poslušalci jih skupaj; 10.10 Radijski oder; 11.00 Glasba in nasveti; 11.30 Melodije; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Športni ponedeljek; 14.40 Plošče lahke glasbe; 15.00 Orkester La Vera Romagna; 15.30 Mešani zbor »Chei di Gvart«; 18.15 Športni pregled; 19.30 Komorna zborja iz Idrije in iz Cerkan; 20.00 Prenos RL; 21.00 Nepozabne melodije; 22.15 Operne skladbe; 23.35 Veliki interpreti: Roberto Szidon.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 19.00, 20.00 Poročila; 6.30 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.00 Vi in jaz; 11.30 Orkestri; 12.10 Radijski show; 13.20 Hit Parade; 14.40 Nadaljevanka; 15.00 Spored za mladino; 16.00

Sončnica; 17.05 Simf. in komorna glasba; 19.30 Program s Sandro Milo; 20.10 Bili so nekoč...; 22.20 Ponočno na sporedu z Ornelo Vanoni.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.40 Pevci lahke glasbe; 8.40 Kako in zakaj; 8.55 Galerija melodrame; 9.30 Radijski priredba — 1. nad.; 9.50 Plošče za vsakogar; 10.35 Poletni spored; 12.40 Alto gradimento; 14.00 Plošče; 16.40 Glasbeno-govorni spored; 17.35 »Rinaldo in campos, musica!«; 18.35 Glasba pod vedrim nebom; 19.55 »Piccolo Marat«, opera; 22.50 Človek v noči.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 14.00, 16.00, 20.00 Poročila; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Pisan svet pravilje in zgodbe; 10.20 Pet minut za novo pesmico; 10.40 Orkestri in zabavni zbori; 11.15 Za ljubitelje glasbe; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Pihalne godbe; 14.30 Priporočajo vam...; 15.10 Zbori; 15.30 Poslušalci čestitajo; 16.45 »Vrtljak«; 17.45 Kulturni vodnik; 18.20 Koncert po željah; 19.05 Ob lahki glasbi; 20.50 Lahko noč, otroci!; 21.00 Če bi globus zaigral; 21.30 Operni koncert; 23.20 Popevke; 15.00 Spored za mladino; 16.00

jezeru — serija »110 policija«; 22.00 Kam in kako na odhiti; 22.10 Cetrtkovi razgledi; 22.40 Glasbeni magazin; 23.10 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV

20.55 Otroški kotiček; 21.15 Dnevnik; 21.30 Amerikanec, film; 23.00 Pionirji moderne slikarstva, Henry Rousseau.

PETEK, 12. septembra

9.50, 10.30, 11.00, 12.05, 17.00, 19.00, 18.30 Pisan svet — Vis; 18.50 Obzorje; 19.05 Slovenski rock: Marko Breclj; 19.40 Umetnost na jugoslovanskih tleh; 20.30 Dnevnik; 20.50 Tedenski notranje-politični komentar; 21.10 Umrem ob vsaki zori, film; 22.30 625.

KOPRSKA BARVNA TV
20.55 Otroški kotiček; 21.15 Dnevnik; 21.30 Golo mesto, film; 23.00 Pesmi in popevke, zabavno-glasbena oddaja.

SOBOTA, 13. septembra

10.30, 11.35, 13.00, 16.35 Nogomet Vojvodina - Velež; 18.35 625; 18.55 Obzorje; 19.15 Polet v prihodnost, film; 20.30 Dnevnik; 21.05 Velika sprememba, serija; 21.30 Moda za vas; 21.45 Zekljur na prireditve ob koncu sredozemskih iger; 22.50 Kojak, film; 23.40 Dnevnik

KOPRSKA BARVNA TV

21.15 Dnevnik; 21.30 Zgodnji meseci druge svetovne vojne; 22.30 Ladjedelnica, film iz serije Od pisan.

V Ljubljani je bila namreč takrat ura šele polnoč in trda noč.

Razmišljal sem, da smo v pičlih treh urah premagali naravno mejo naše dobre matere zemlje med dnevom in nočjo in namesto da bi se odpravili spat po naši notranji biološki uri, naravnani pač po ljubljanskem ali boljše srednjeevropskem času, smo začuden mežikali v sončno jutro Srednje Azije in presenečeni ugotavljali, da peturna časovna razlika med Ljubljano in Taškentom niso mačje solze in da moramo zdaj iti pravzaprav na zajtrk, namesto da bi šli normalno spat.

Ze ko smo se spuščali z vrtoglavih višin nad komaj se prebujajoči Taškent, po katerem so začele ugašati luči in se risati v jutranji zarji obrisi hiš, poslopij in številnih parkov ter z drevesi obraslih bulvarjev, se nam je zezdalo, da mora biti mesto velikansko in razsežno. V tem se nikakor nismo zmotili, saj smo kasneje zvedeli, da šteje danes Taškent več kot milijon šeststo tisoč prebivalcev in da ni nikjer — zavoljo prostiranja — zanj nikakršnih mej in pregraj. O tem nas je preprečilo tudi letališče samo, ki v vsej svoji razsežnosti leži sredi zelenja in sredi mesta, ki se ni, kot je videti, odločilo, da se bo pognalo kvišku, temveč da se bo razpotegnilo v dalj in šir.

Je že tako, da v popolnoma novem svetu, ki ga odkrivaš zares na novo in enkratno, kljub časovni stiski, neprespanim nočem in utrujenosti dolge poti, ne čutiš tiste utrujenosti, ki je običajna po neprespani noči in dolgi poti. Nasprotno, vse se nekako notranje fizično in psihično mobilizira, postaneš en sam, napet občutljivi živec, ki hoče čim več zaznati, poznati, doumeti in za beležiti, pri vsem tem pa si z voljo dopoveduješ, da se

